

Elég

A mögöttünk hagyott nyáron rengetegen szegezték nekem a kérdést: kezdünk-e szeptemberben? A kérdés mögött nem valamiféle szokványos kíváncsiság húzódott meg, inkább az óriási teher miatti aggodalom. Hogy ez most nem fog úgy menni, mint tavasszal. Elég volt. Elfáradtunk.

Bizony, úgy indulunk neki az új tanévnek, hogy sok minden kiszámíthatatlan.

Nem tudjuk, meddig tart, esetleg mikor kell váltani valami ismeretlenre. Ki kell lépnünk a komfortzónánkból. Úgy érezzük, hogy nincs erőnk, gyengék vagyunk. Sokak úgy érezhetik, hiába volt a nyári szünet, nem tudtak feltöltődni, mert folyamatosan aggódtak, mi lesz...

Szeretünk erősek lenni. Már a kisgyermek is egymás között mutogatják a piciny kis karocskájukat, hogy ők mennyire erősek. Mesélnek akár kitalált történeteket is a bátorságukról. Mi felnőttek is büszkén mutatjuk be, vagy meséljük el egy-egy ránk bízott feladat megoldását. És ez így van jól.

Pál apostol is dicsekedett a korinthusi gyülekezetben. Dicsekedett azzal, hogy Isten vezetésével helyt tudott állni a viszontagságokban, s dicsekedett a gyengeségeivel.

De most tudjuk, hogy nehézségek várnak majd ránk. Sokan imádkoznak, hogy ez ne így legyen. Az apostol is kérte Istent, hogy vegye el a nehézségeit. Háromszor is könyörgött hozzá. Mire ezt a választ hallotta: „Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” Nem vette el Isten a nehézségeket tőle. Hanem erőt kapott azok elhordozására. Olyan

erőt, amit nem emberi léptékben mérnek. Pál apostolnak meg kellett tanulnia, hogy nem az önbizalom, hanem az Istenbe vetett bizalom segít.

Igen, erőtlennek érezzük magunkat a kiszámíthatatlannal és az összevisszával szemben. Kaptunk már belőle. Elég volt. Mi az életet igenis összkomfortosan szeretjük. Erre, egyszer csak, vagy netán még egyszer csak a megszokott életvitelünkben „műszaki hibák”, „zárlatok” lépnek fel. És nincsen „szerelőnk”. Így pedig nem elég az élet.

Ekkor Pál apostol tollával ezt üzeni az élet Ura: elég neked – a kegyelmem. Hát ez egy másfajta komfort. Nem a kényelmünké. Milyen ez? Kiviláglik, hogy kegyelem, isteni életerő kell nekünk. Felsejlik, hogy törekeny és véges életünk van, ami nagybetűs célra szomjazik. Gyengeségünk ezt leleplezi. Ha engedjük, az Ő ereje ilyenkor beszédes lesz és megtanít, merre létezik igazán a cél. Ha ráhagyatkozunk, a célhoz elvisz minket. Még ha útközben fúj is a szél...

Matus Ksára Krisztina

Lélek-zet

Csoda

Amikor lejött a hegyről, nagy sokaság követte őt, és íme, odament egy leprás, leborult előtte, és ezt mondta: Uram, ha akarod, megtisztíthatsz. Jézus kinyújtotta a kezét, megérintette őt, és ezt mondta: Akarom. Tisztulj meg! És azonnal megtisztult a leprától. Ekkor így szólt hozzá Jézus: Vigyázz, senkinek se szólj, hanem menj el, mutasd meg magadat a papnak, és vidd fel az áldozati ajándékot, amelyet Mózes rendelt el, bizonyságul neked.

Amikor Jézus Kapernaumba érkezett, odament hozzá egy százados, és kérte őt: Uram, a szolgálóm bémán fekszik otthon, és szörnyű kínjai vannak. Ő így szólt hozzá: Elmegyek, és meggyógyítom. De a százados ezt felelte: Uram, nem vagyok méltó arra, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szót szólj, és meggyógyul a szolgálóm. Mert én is hatalom alatt álló ember vagyok, nekem is vannak alárendelt katonáim. És ha azt mondom az egyiknek: Menj el! – akkor elmegy, és a másiknak: Gyere ide! – akkor idejön, vagy ha szólok a szolgálómnak: Tedd meg ezt! – akkor megteszi. Amikor Jézus ezt hallotta, elcsodálkozott, és így szólt az őt követőkhöz: Bizony mondom nektek, senkiben sem találtam ilyen nagy hitet Izráelben. De mondom nektek, hogy sokan eljönnek napkeletről és napnyugatról, és asztalhoz telepednek Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal a mennyek országában; akik pedig a mennyek országa fiainak tartják magukat, kivettetnek a külső sötétségre, ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás. A századosnak pedig ezt mondta Jézus: Menj el, és legyen a te hited szerint. És meggyógyult a szolga még abban az órában. (Mt 8,1-13)

A mai íge Jézus két gyógyítási csodáját mondja el. Az egyik egy bélpoklos megtisztulása, a másik a kapernaumi százados gutaütött szolgálójának gyógyulása.

A csodát ma elméletileg sokan tagadják, a gyakorlatban azonban még többen várják. A csodának ugyanis nem az a lényege, hogy a természeti törvényekkel ellenkező cselekmény. A csoda sokszor történik úgy, hogy a természeti törvények kiszámíthatatlan összjátéka éppen maga a csoda. Az sem lényege a csodának, hogy értelemfeletti, megmagyarázhatatlan titok. Sok olyan jelensége van az életnek, mellyel szemben tehetetlenül áll az emberi tudomány. Megmagyarázni nem tudja, de felhasználni igen s közben a gyakorlatban annyira hozzászokott már, hogy egyáltalán nem érzi többé csodának a titkot. A csoda lényege életkörülményeinknek tőlünk független jóra fordulása. Így azonnal érthető, hogy a csodát a gyakorlatban sokan várják. Többen, mint amennyien tagadják lehetőségét. A különbség csak az, hogy a hívő csodavárás egy személytől várja a csodát, a hitetlen csodavárás pedig egy személytelen tényezőtől. A hívő abban bíz, hogy a kegyelmes és hatalmas Isten belenyúl az életébe s ezzel minden jóra fordul. A hitetlen pedig a sorsban, a szerencsében. Az igazi keresztyén csodahitbe épp ezért mindig belejátszik a bűn kérdése, a pogány csodahit mögött pedig csupán az érdek húzódik meg. Jézus csodái ezért tartoznak bele a váltság munkájába. A bűn következményeit akarja elhárítani velük s kóstolót

adni abból a csodálatos világból, melyben nem lesz többé nyomorúság.

Ha így nézünk a mai igében elmondott két csodára, akkor azt látjuk, hogy ez a két történet egyrészt biztatás a csodát remélni nem merők számára, másrészt pedig intés a csodavárók számára.

1. Biztatás ez a két csoda a csodát remélni nem merők számára.

Mind a két csoda Jézus hatalmáról beszél. Mindkét eset emberileg teljesen reménytelen. Az egyik bélpoklos. Keleten ezt a betegséget a halál elsőszülött fiának nevezték. Gyógyíthatatlannak tartották s ragályossága miatt egyáltalán nem is gyógyították. A másik beteg gutaütött. Betegsége nem okvetlenül halálos. Máténál csak azt olvassuk róla, hogy fekszik és nagy kínokat szenved (6. vers), Lukács azonban, az orvos, aki szintén elmondja ezt a csodát, már azt írja róla, hogy rosszul, sőt egyenesen halófélben van. (Lk 7,2) Két halálra szánt ember. Lehet-e a te eseted ennél nehezebb? Gondolod, hogy rajtad még Jézus sem tudna segíteni?

Még más vonatkozásban is beszél Jézus hatalmáról ez a két csoda. Neki nincs szüksége a beteg megvizsgálására, a betegség megállapítására, sem orvosságra, sem egyéb gyógymódra, mert olyan hatalma van a betegség fölött, mint a katonai parancsnoknak a közvitéz fölött. Szavára sietve elkotródik a betegség. Még személyes megjelenésére sincs szükség. Szava távolból is parancsoló hatalom. Gondolod, hogy ez a hatalom ma már

nem áll fenn s a Jézus szava megerőtlenült? Ne gondold! A kétezer év előtti lehetőség ma is lehetőség a nyomorult ember számára.

Igen, igen. A bélpoklossal én is hiszem, hogy: „Uram, ha akarsz, megtisztíthatasz engem.” De hát akarja-e? A két csoda arról beszél, hogy Jézus nem személyválogató. Túlteszi magát a vallási és faji különbségeken. Három ember áll előttünk ebben az igében. Két vallást képviselnek. A bélpoklos Izrael gyermeke, a százados és valószínűleg a szolgája is pogány. Két fajt is képviselnek. Az egyik zsidó, a másik kettő római. Ez a vallási és faji különbség nagy szakadék abban az időben. Egyiket a másiktól távol tartja a büszkesége. Zsidó nem hajlandó belépni pogány házba, a pogány hódító lenézi a meghódított zsidót, a katona a civilt. Jézus azonban mindkettőnek hajlandó csodát tenni.

Jézus túlteszi magát a társadalmi különbségeken is. A kapernaumi százados zsoldos katonatiszt, tiszt szolgája valószínűleg rabszolga. A közöttük való viszony egészen rendkívüli. A százados emberséges bánásmódja fehér holló. Máskülönben az egyik fent van, a másik lent. Az egyik kizsákmányoló, a másik kizsákmányolt. Az egyiké minden jog, a másiké minden kötelesség. Jézus azonban mindkettőnél hajlandó csodát tenni.

Jézus túlteszi magát azon a kérdésen is, hogy ki méltó a csoda jótéteményére. Mindkét beteg a méltatlanság állapotában van. A bélpoklost a törvény tisztátalannak bélyegzi, aki templomba nem mehet, emberekkel nem érintkezhetik, hanem a társadalomból kiűzve és megutálva kénytelen várni a rothadás halálát. A gutautótt szolga – bár ura megbecsüli – társadalmi helyzeténél fogva ember számba sem megy. A százados maga is méltatlannak tartja magát arra, hogy Jézus a hajlékába jöjjön.

Jézus mégis ezeken a méltatlan embereken mutatja meg az Ő csodatevő akaratát, egyben azt is, hogy a csoda indító oka nem az ember erkölcsi magatartása, még csak az ember szájalomra méltó nyomorúsága sem, hanem egyedül Jézus irgalmas szíve. Ahogyan a kegyelmet kegyelemért kapjuk, épp úgy a csoda kegyelme mögött sincs semmiféle emberi indok, egyedül a kegyelem. Bátorodj fel tehát te is a csodavárásra! Merj nagy dolgokat várni Jézustól! Az Ő irgalmának széles skálájába te és a te ügyed is belefér.

2. Ez a két csoda azonban intés is a csodavárók részére.

Sokan várják a csodát, de nem mindenki kapja meg. Ez a két csoda megmutatja, hogy kik kapják meg a csodát.

Csak azok, akik kérik. A bélpoklos és a százados is kéri. Mégpedig mind a kettő nagyon alázatosan. A bélpoklos leborul előtte s úgy mondja el könyörgő imádságát: Uram, ha akarsz, megtisztíthatasz engem. A százados pedig még arra sem találja magát méltónak, hogy Jézus eljöjjön a hajlékába, holott Jézus kifejezi erre való készségét. Alázatosságukat mutatja az is, hogy egyik sem mer egyenesen előállni a kérésével: Gyógyíts meg Uram!, hanem csak a nyomorúságát tárja fel Jézus előtt. Tudja, hogy részéről ez is elég.

Te se várd a csodát, ha nem kéred! Te se tartsd magától értetődőnek, hogy Jézus belenyúl életedbe s elintézi erődöt és képességeidet felülmúló ügyedet, ha még arra sem méltatod Őt, hogy imádságban feltárod szívedet Előtte! Jézus nem cseléded neked, ki a gondolataidat is köteles ellesni és kiszolgálni téged. Imádság nélkül nincs csoda.

Csak azok kapnak csodát, akik hisznek. A bélpoklos és a százados is hisz. Nem egyformán, de hisznek. Az a tény, hogy ügyüket Jézus elé viszik, már maga is hitüknek bizonyítéka. Az, hogy kifejezetten nem is mondják el kérésüket, még inkább mutatója hitüknek. A bélpoklos hite azonban kisebb, mint a századosé. Meg van arról győződve, hogy Jézus tud rajta segíteni, de afelől nincs bizonyossága, hogy akar-e rajta segíteni. Jézus ezt a hitet is elfogadja. A százados hitét pedig egyenesen

megdicséri. A százados ugyanis hisz Jézus szavának távolba is ható erejében. Mindkét hit nemcsak a szív dolga, hanem a szájé is. Mindketten nem rejtik véka alá hitüket, hanem vallást tesznek róla. A bélpoklos egy nagy sokaság (1. vers) közepette tesz vallást hitéről, a pogány százados pedig Lukács elbeszélése szerint egy zsidó küldöttség előtt.

Te se várd a csodát, ha nem hiszel abban, hogy Jézus meghallgatja a könyörgést és szabadításával felel az imádságra! A hitelenség megköti Jézus kezét. Hitetlenek között nem tehet csodát. (Mt 13,58, Mk 6,5) Ne bánts meg bizalmatlansággal azt, aki kész rajtad segíteni!

Csak azok kapnak csodát, akiknek elég az ige. A bélpoklos kap ugyan egy cirógatást is. Nagy dolog ez számára, hiszen mióta kiütött rajta a betegség, senki sem mert hozzányúl, még a szerettei is undorral és félelemmel fordultak el tőle. De nem ez gyógyította meg, hanem ez az ige: „Akarom, tisztulj meg!” (3. vers)

A százados pedig egyenesen fölöslegesnek tartja Jézus tettleges beavatkozását a szolga betegségébe. Elég egy parancsoló szó, egy ige. Jézus el is mondja: „Eredj el, és legyen néked a te hited szerint!” (13. vers) Ez az ige elég neki. Ezzel haza tud menni. A szolga gyógyulásából még semmit sem lát, de mindent hisz s ami otthon fogadja, az igazolja hitét.

Csodát vársz és ígéretet kapsz, egy ígét, elég-e ez neked? Akinek ez elég, ezzel együtt mindent

megkap. Akinek ez kevés, az semmit sem kap, mert akinek nem elég az ige, az ezzel arról tesz bizonyosságot, hogy kételkedik Jézus szavának igazságában és erejében.

Csak azok kapnak csodát, akik a csoda megtörténésének időpontját teljesen Jézusra tudják bízni. A „mikor” kérdését ugyanis az Úr a saját felségjogai közé zárta. Meg is mondta: „Nem a ti dolgok tudni az időket, vagy alkalmakat, melyeket az Atya a maga hatalmába helyeztetett.” (ApCsel 1,7) A bélpoklos azonnal megtisztul (3. vers), a százados szolgája csak abban az órában. (13. vers) Az ember azt szeretné, hogy Jézus azonnal intézkedjék. Bezzeg ő maga nem ugrik azonnal, engedelmesen, mikor Jézus szól hozzá és kér tőle valamit. Mikor az Úr megvárakoztat, mindig a hittünket akarja próbára tenni. Aki a próbát megállja, az a századossal együtt fogja megtapasztalni, hogy mikor ő még úgy rőtta útját, hogy a csodából még semmit sem látott, a csoda már megtörtént, csak előtte nem lett még nyilvánvalóvá.

Legyen ez a két csoda biztatás a mi számunkra is, hogy merjünk csodát várni, de egyben komoly intés is arra, hogy csak kik várhatják a csodát. Aki az intést megfogadja, az bátorodjék fel a csodakérésre! Nem fogja hiába kérni. Ámen.

Túróczy Zoltán

(1956. január 22. turoczy.lutheran.hu)

Az öröm titka

Örömet szerzett szívemnek az ÚR... (1Sám 2,1a)

Mária pedig ezt mondta: Magasztalja lelkem az Urat, és ujjong az én lelkem megtartó Istenemben, mert rátekintett szolgálóleányának megalázott voltára... (Lk 1,46–48a)

Mi az öröm titka? Anna és Mária is ujjongva ad hálát Istennek – ilyen boldogságra vágyunk mi is, mint amelyet ők átéltek. Persze azt gondolhatjuk, hogy velünk ellentétben az ő örömüknek megvan az alapja, múlt időben vallhatják: „örömet szerzett”, „rátekintett szolgálóleányának megalázott voltára”. Pedig ha végiglapozzuk a Bibliában Sámuel és Jézus Krisztus történetét, akkor láthatjuk, hogy ez az anyai öröm még csak a bevezetéshez kapcsolódik. A várt fiú sorsában annyi nehézség, meg nem értettség, szenvedés van még hátra – és minden biztonnyal igaz ez az anyákra is. Ők mégsem a saját megalázottságukra, nem a gyermekükre leselkedő veszélyekre néznek (ezekre elég, ha Isten tekint rá), hanem arra, hogy elkezdődött az

Isten cselekvése, kicsiben ugyan, de elkezdődött a szabadítás. Talán ugyanaz a remény volt bennük, amit az apostol így ír: „...aki elkezdte bennetek a jó munkát, elvégzi Krisztus Jézus napjára.” (Fil 1,6)

Mindig csak félve találgatjuk, mi jön ezután, és nem merjük észrevenni Isten elkezdődött cselekvését, mindazt, ami már megtörtént értünk. Mögöttünk van, ami elég az örömhöz.

Imádkozzunk!

Uram, Istenem! Add, hogy észrevegyem, nekem is örömet szereztél. A kezdet miatt ujjongók irányítsák tekintetemet az elvégzett szabadításra, és hangoljanak a tőled kapott öröme. Ámen.

Tóth Károly

Gondolatok az úrvacsoráról

Az úrvacsora számomra annak a kifejezője, hogy az önmagát szétesztő szeretet vendégei vagyunk életünkben, halálunkban, és az ő példája arra ösztönöz, hogy „mindenek prédája helyett mindenek ételvé, táplálékává legyünk” (Pilinszky János). *(Laborczi Géza)*

Az úrvacsora felmelegíti a szívet, és a tanítványi közösségbe vezet. *(Kovács Viktor)*

Az úrvacsora azt jelenti, hogy nekem olyan Uram van, aki nemcsak ajándékot ad, nemcsak valamit odaad magából, hanem önmagát adja, teljesen. És vele együtt mindent. *(Tóth Károly)*

Az Úr asztalánál ízelítőt kapunk a bűnbocsánat és az örök élet örömeiből. *(Sághy Balázs)*

Az úrvacsora ostyájának és borának misztériumában az oltáron összesűrűsödik előttünk hitünk szent titka, Jézus halálának elmúlt eseménye, feltámadásának jelenvalósága és eljövendő dicsőségének öröme. *(Menyes Gyula)*

Apró az ostya, kortynyi a bor. De benne Jézus hozzád hajol! *(Bence Imre)*

Az úrvacsora: közösség Jézussal, közösség egymással. Aki méltatlannak érzi magát az úrvacsorára, az méltó rá. *(Garádi Péter)*

Krisztus Urunk a hirdetett igében megszólít minket, és az oltár szentségében is önmagával

ajándékoz meg, így erősítve földön küzdő egyházát a vele és egymással való közösségben. *(Kovács László)*

Akit lelkiismerete nyugtalanít, jól teszi, ha a reformátor szavára figyel: csak az készült fel méltóképpen a szentség vételére, aki bűnbocsánatra szoruló bűnősként méltatlannak érzi magát. *(Ittész János)*

Az úrvacsorát nemcsak a jelen levő testvérekkel közösen vesszük magunkhoz, hanem általa egygé válhatunk minden keresztyénnel – azokkal is, akik tőlünk távol élnek, és azokkal is, akik már elmentek a földi életből. *(Sághy Balázs)*

Gyülekezetünk életéből

Pünkösdkor ugyan nem volt nyári idő, de a járvány terjedésének csökkentése érdekében tartottunk szabadtéri alkalmakat is: pünkösdvasárnap gyerek-istentiszteletet egy erdei tisztáson, pünkösdhétfőn pedig áhítatot a gyülekezeti ház előtt.

Mit jelent számomra az istentisztelet?

Érdekes úton jutottam el addig a pontig az életben, amikor tudatosan választottam a hit útját. Gyermekkoromban nem kaptam vallásos nevelést, Jézusról csak a nagymamám hétfő este elmondott meséiből hallottam. Istentiszteleten a gimnáziumi éveim alatt voltam először. Ebben jelentős szerepe volt a Líceumban Sümeghy József lelkész úrnak, az akkori és egyben első hittantanáromnak. Az ő személye és tanítása vezetett el az első vasárnapi alkalomra. Persze minden és mindenki idegen volt számomra. Igyekeztem azt tenni, amit a gyülekezet. Amikor felálltak a helyükről, felálltam én is, amikor leültek, én is helyet foglaltam. Kezdetben a külsőségek utánzásra lekött, hogy gyakorlatilag nem maradt elég figyelmem arra, amit ma jelent nekem az istentiszteleten való részvétel.

De mit is jelent számomra valójában? Olyan kifejezések jutnak az eszembe, mint: összegzést a hét után. Átértékelhetem mit és hogyan tettem a hét folyamán.

Tanítást az igehirdetőtől. Végül is ez az egyik fő cél. Út- és iránymutatást kapni.

Közösséget az gyülekezettel. Olyan emberekkel találkozom, akikkel a hétköznapok során nincsen kapcsolat, mégis a hitben testvérként tekinthetünk egymásra.

Az úrvacsora által megtisztulást és az újkezdés lehetőségét. Hiszen tudjuk jól, azért megyünk a templomba, mert nem vagyunk tökéletesek, hibázunk és elesünk.

Erőt és bizalmat, mert erő kell a továbblépéshez, és bizalom Istentől, mert ebből fakad az erő ami tovább visz.

Kapcsolatot a liturgián keresztül az ősegyházzal. Még egy lépést téve vissza az időben, kapcsolatot magával Jézus Krisztussal. Számomra a liturgia időn és korokon átívelő, az istentisztelet valóságában ma is jelen lévő, és megfogható kerete teszi élővé az istenélményt. Tudom, hogy ott találkozhatok vele, és ahogyan étkezéskor ellátjuk a fizikai testünket az életben maradáshoz szükséges tápanyagokkal, azonképp táplálkozik az Istentől kapott lelkem is az Igével. Az eddig felsoroltak között biztos több olyan dolog is megjelenik, amelyben sokan magukra ismernek, hiszen általában ez a hitét gyakorló keresztyén számára az ok amiért eljár a vasárnapi alkalmakra. Nekem azonban van még egy érdekes aspektusa az istentiszteletnek, ez pedig a megérkezés. Itt most a szó szerinti fizikai megérkezésre gondolok. Amikor belépek a templomba, végtelen nyugalom és furcsa harmónia jár át. Úgy érzem ilyenkor, hogy helyén van a világ, és a világban én magam is. Vagy a lelkem van a helyén, ott ahol az Úr is?

Bálint Ádám

Domini est salus

De én hálaéneket zengve áldozok neked, és amit megfogadtam, teljesítem. Az Úrtól jön a szabadulás! (Jón 2,10)

Azon a reggelen, amikor ez a cikk született, éppen az Őstörténetet (Mózes első könyvének első 10 fejezetét) olvasgattam egy táborra készülve. Ezek az archaikus, szimbolikus szövegek mindig elvarázsolnak, ezeket a sorokat olvasva az embert mindig valahogy lenyűgözi a „szent” érzése, az a tapasztalat, amelyet az Isten valós jelenlétére nyitott ember érez, amikor megtörténik az életében a „Nagy Találkozás”. A mi világunkban, amely szereti, ha minden tapasztalatot részletes magyarázat tesz érthetővé, nagyon ritkák ezek a „szent” pillanatok.

Egyben persze azok a tapasztalatok is egyre ritkábbak, amelyek tekintetünket, gondolatainkat, szeretetünket Isten felé vezérelné – mondjuk egy, az utcán mellém leesett kéménytégla ma a fizika törvényszerűségeire és a törvényi jogszabályozás hiányosságainak okfejtéseire indít, mintsem hálaadásra az életemért.

A fenti okfejtésem alapján a következő történetnek kétféle értelmezése is lehet. Az egyik pusztán biológiai és technikai szempontból lehet érdekes, a másik talán ennél mélyebb valóságok felé is utat enged nyitni. Pár héttel ezelőtt

ugyanis, június utolsó napjaiban éppen a Líceum online évzáró istentiszteletének felvételére készültem a templomban, de amikor a sekrestye felől beléptem az ajtón a templomtérbe, mindjárt furcsa zaj ütötte meg a fülemet a karzat felől. Először csak figyeltem.

„Nagy a szél” – gondoltam először – „biztos egy fa ágai érnek az ablakokhoz”. De a zaj nem szűnt meg, hanem egyre hangosabb volt, és időnként a karzaton lévő ősi padok nyikorgása is belevegyült.

„Van valaki odafent, talán a műemlékesek vizsgálják valamit és nem vettek észre” – gondoltam és kiabálni kezdtem. A hangomra azonban senki nem felelt, de a zaj minden szólásomra hangosabb lett.

„Valaki elbújt odafent” – gondoltam, és gondolataim már a soproni Quasimodot festették le előttem, aki jobb híján a templom padjaiban keres menedéket az élet viharai elől.

„Valaki szórakozik velem” – jött a következő ötlet, és bevillantak a szépmelékű ifjúsági és konfirmációs hétvégék, az ifisek meglepetésakciói, a konfirmandus (hetedik) korosztály sajátos cselei, végül a gazdagabb humorérzékkel megáldott lelkészeink.

Amikor végül összeszedtem a bátorságomat és felmerészkedtem, minden elképzelésemet felülmúló találkozásban lehetett részem. A bal oldali karzat oltár felőli ablakának párkányában ugyanis egy meglehetősen nagy madár ült, ránézésre is ragadozó. Ahogy közelebb léptem, a madár nemhogy felrepült volna, hanem csalogató, apró és kedvesnek tűnő hangokat adott ki. Egészen közel léptem a mintegy harmincöt-negyven centi magas, éles csőrű és karmú madárhoz, aki azonban láthatóan nem félt tőlem, sokkal inkább az a zaklatottság látszott rajta, hogy csapdába esett. Az ablakon szeretett volna kimenni, de az zárva volt. Nem volt más megoldás, ki kellett vinni a madarat. Mivel nem akartam a lehetőséget elszalasztani, levettem az öltönykabátom, ráterítettem a madárra és felvettem, mint egy kisgyermeket. A vörösvércse – merthogy közben felismertem – teljes nyugalomban adta át magát nekem, és türelemmel várta, amíg keresztülverekedtem magam a

padsorokon, a lépcsőn és az egész templomon. Még azt is türelmesen megvárta, hogy ezt a különben egészen pocsékul sikerült fotót is elkészítsem róla, nem csipett, nem verdesett, nem mart. Abban a pillanatban azonban, ahogy a sekrestyéből kiléptem visszatért valódi énjéhez és azonnal kiszabadította magát az elegáns öltönyéből és felszállt a Bunker köz egyik házának párkányára, ahonnan sokáig nézett még engem és én őt.

Különös találkozás volt ez a templomban. Korábban soha nem volt tapasztalatom ragadozó madarakkal, lehet, hogy előítéletes voltam. Biztos sok mindennel meg lehetne magyarázni azt a nyugodtságot, azt a szelídséget, amelyet ez a nagy madár tanúsított. Biztos meg lehetne magyarázni, hogy miért és hol jutott be a templomtérbe. Én nem teszem. Annyit árulok csak el, hogy pár perccel később igazán üdítő és könnyű volt a nyárról, a karanténidőszak végéről, a szabadságról, a háláról, Isten szabadításáról prédikálnom.

Dr. Simon Attila

Könyvajánló gyülekezeti iratterjesztésünkből

Mostani számunkban Gary Chapman amerikai keresztyén író (pár- és családterapeuta, antropológus) magyarul megjelent könyveire szeretném felhívni a figyelmet.

Ő az ún. „szeretetlenyek” fogalmának megalkotója, a cikk elején pár mondatban ezt is szeretném bemutatni.

Gary Chapman szerint az emberek 5 különböző módon fejezik ki embertársaik felé a szeretetüket, valamint így szeretnének „viszontszeretve” is lenni:

- ajándékozás
- szívességek
- testi érintés
- elismerő szavak
- minőségi idő

Minden embernek van egy elsődleges „szeretetlenye”, amit legjobban ért és használ, de sokaknak van másodlagos, sőt harmadlagos szeretetlenye is, melyeket kisebb mértékben ugyan, de képes használni.

Nagyon fontos, hogy tisztában legyünk saját elsődleges, illetve másodlagos és harmadlagos szeretetlenyünkkel, de ugyanúgy fontos megismerkednünk a hozzánk közel álló embertársaink szeretetlenyeivel is, hogy feljűk tanúsított szeretetűket számukra is érthető módon ki tudjuk fejezni. Ezen ismeretek segítségével elkerülhetők lehetnek a félreértésekből adódó esetleges (és fe-

lesleges) veszekedések, megbántódások, sértődések. Erről e témáról részletesen az *Egy-másra hangolva* című könyvben olvashatunk, ami elsősorban a házaspároknak jelenthet nagy segítséget.

A *Gyerekekre hangolva* és a *Kamaszokra hangolva* könyvekben arról olvashatunk, hogy a gyermeknevelés során hogyan tudjuk alkalmazni ezt az elméletet a mindennapokban.

Chapman megszólítja az ifjúságot is. A 8-10 éves korosztály a *Tökéletes pajtás* című könyvben, a serdülők pedig *Az 5 szeretetlenye titka fiataloknak* című kötetben olvashat-

nak a szeretetlenyekről, számukra érthető, gyakorlatias formában.

Nagyon érdekes és értékes mű még az *Istenre hangolva* című könyv is. Ebben az istenkeresésünk különböző módjairól olvashatunk gyakorlatias tanácsokat, ha már az elméleti alapokat megismertük a korábbi kötetekből.

Chapman még több érdekes könyvet is írt az emberi kapcsolatokról, de első körben ezekkel a könyvekkel érdemes elkezdni az ismerkedést ebben a szép és izgalmas témában.

Magyar nyelven a Harmat Kiadó gondozásában jelennek meg művei.

Molnárné Juhász Zita

„Világolni mindenkinek”

Hitovalló tervezetés az új tanév kezdetén

Jézus követőjének, de követének is vallja magát és minden keresztyén testvérét a Hunyadi iskola új intézményvezetője. Hogyan lehet összehangolni egy nagy intézmény vezetését és az egyes diákra külön odafigyelő tanár lelkületét? Mit jelent ma, 2020-ban egy evangélikus iskola az ő számára, és mit ad ez az intézmény az oda beiratkozókknak? Ezekről és még sok minden másról vall Raffai Balázs, a Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola új intézményvezetője.

Sokan ismernek téged tanárként, Bibliab-előadóként, négygyermekes családfőként, vagy éppen egyházunk elkötelezett tagjaként. Legújabbban a Hunyadi új igazgatójaként lehet rólad olvasni, de vajon te hogy tudnád bemutatni magad? Kicsoda valójában Raffai Balázs?

Ezen sokat gondolkodtam korábban is, ha valaki megkérdezne, mit mondanék. Először is egy Istenre figyelő, evangélikus Krisztus-követő, másodsor hazafias, magyar érzelmű, a népi hagyományok megélése és átadása iránt elkötelezett,

harmadszor családserető, hagyománytisztelő, de az új dolgokra nyitott, környezettudatos életet élő, negyedszer pedig minden körülmények között nevelő céllal fellépő, optimista és vidám embernek tartom magam.

Ha megengeded, az „optimista” szót megragadnám. Bizonyosan nagy munka vár rád, a Hunyadi vezetése sok kihívást tartogathat, szükség van előremutató, pozitív gondolkodásra. Milyen iskolát szeretnél látni öt vagy tíz év múlva a Hunyadiiban?

Szeretném, ha az intézményi közösségben mindenki megértené a saját munka fontosságát és a közös munka közösségépítő és -megtartó erejét. Szeretném, ha minél többen meglátnák Isten irántunk való szeretetét. Elszemélytelenedő társadalmunkban világi értelemben is felértékelődik a személyes kapcsolatok, a kis közösségek szerepe. Minél több közösség tagja valaki, annál több helyről számíthat a megtartó erőre és Isten áldásaira. Hiszem, hogy mennyei Atyánk azért adja a kisebb-nagyobb közösségekben – óvodai csoportban, iskolai osztályban, kosárcsapatban, tánccsoportban, szülői vagy éppen pedagógusi közösségben – való részvételünk lehetőségét, hogy ezzel megtapasztalhassuk életünket támogató jelenlétét. Ha a közösségek tagjai „egymás terhére hordozzák”, ha szeretettel viselik el egymást, ha „mindenki őszintén beszél embertársával”, ha „egymás iránt jóindulatúak, könyörületesekek” és megbocsátanak egymásnak, akkor az emberek társaik viselkedésén keresztül tapasztalhatják meg Isten gondviselő szeretetét. Szeretném, ha minél többen megtanulnák, hogy semmi nincs ingyen, maximum nem mi fizettük ki az árát. Ha ennek ellenére mégis megkaptuk, akkor legyünk nagyon hálásak érte. Ilyen lehet a „mindennapi kenyér”, egy jókor jött beszélgetés, egy kedves ajándék, és a legnagyobb: Isten kegyelme. Szeretném, ha minél többen átéreznék Krisztus értünk kifizetett váltságahalálának értékét, ráébredve ezzel saját értékességükre. Szeretném, ha minél többen megtapasztalnák a kimondott ima erejét, és az Istenre hagyatkozás felszabadító érzését. Röviden szólva egy Krisztusban élő, Istenre és egymásra figyelő közösséget szeretnék látni...

Újabb nehéz kérdés: az evangélikus identitáshoz sokféle módon lehet kapcsolódni. Kulturálisan, teológiailag, a mindennapi gyakorlat révén, stb. Számodra mit jelent

az evangélikusságod? Tudatosan köteleződtél el mellette?

Szüleim hívő családból származnak, és noha eltérő felekezetűek, közös döntésük alapján kereszteltettek evangélikusnak. Sopronkövesden, ahol élünk, nincs evangélikus templom, a nemeskéri gyülekezethez tartozunk. Ezért már gyermekkoromban megtapasztaltam azt, amire a nemrég szervezett artikuláris napokon emlékeztünk: őseink a „lábukkal” vallották meg hitüket. Habár mi nem gyalog, hanem autóval mentünk vásárnapként az istentiszteletre, de így is megéltük a kisebbség érzését és az ezzel járó nehézségeket. Az ottani befogadó közösségben viszont jól éreztem magam, így a konfirmációm tudatos megerősítés volt. Ugyanígy a soproni líceumi iskolaválasztás is. A családi nevelés, az ódon hangulatú nemeskéri templom veretes istentiszteletei, a soproni Líceum ökumenikus légköre, Alpár Geyza bácsi őszinte hangulatú hittanórái, a világ sokszínűségének megtapasztalása, református feleségem szemlélete mind-mind hozzájárult evangélikus identitásom kialakulásához. Amellett, hogy családunk ökumenikus vallásgyakorlata okán több közösségben is otthon érzem magam, gyülekezetemhez, ahol presbiter is vagyok, igyekszem hű maradni. Talán az jellemez legjobban, hogy habár ragaszkodom az örökölt és tanult saját hitbéli alapjaimhoz, könnyen fogadok el másként gondolkodókat és könnyen találok meg a helyem más közösségben is.

Nagyívű elképzelések végrehajtása is apró lépésekben történhet. Készülsz-e már az intézményvezetői időszak elején olyan apró változásokkal, melyek észrevehetőek lesznek, és alakítanak a Hunyadiin?

Igen, de ha elmondanám, akkor már nem észrevehető lenne, hanem elvárt. Valójában az Úristentől kapott elhívásom során azt éreztem, hogy nem nekem kell „kierőszakolni” bizonyos változásokat, hanem figyelni, hogy Ő milyen utat mutat számomra és általam a közösség számára. Ha ez sikerül, hiszem, hogy azon az úton az Ő áldása lesz, és akkor az valóban észrevehető lesz. Jézus mondja: „Én vagyok az út, az igazság és az élet.” Ha a fentebb idézett efezusi levélben megfogalmazottakat sikerül a napi gyakorlatba átültetni, és Krisztus példáján alapuló életvezetésre nevelni a ránk bízott gyermekeket, biztos vagyok benne, hogy a közösségünk tagjai egyre boldogabb és kiegyensúlyozottabb életet élhetnek.

Ha egy szülőnek idén kell eldöntenie, hogy melyik iskolába írattja majd gyermekét jövő szeptembertől, mit tanácsolnál neki, hogyan készüljön fel az iskolaválasztásra? Miért és hogyan hívnád be őket a hunyadi közösségbe?

Alaposan ismernünk kell a gyerekünket ahhoz, hogy a számára megfelelő biztossítsuk bármiből is. Tehát nem azt, amiről ő a reklámok, vagy a kortársak hatása miatt azt gondolja, hogy az neki jó lesz, se nem azt, amiről az aktuális divat vagy társadalmi trend állítja! Ha egyébként megoldható, hogy valaki szabadon válasszon iskolát gyermekének, akkor képességei, habitusa, érdeklődési köre alapján tegye ezt meg. Nyilván fontos az is, hogy az adott iskola világi és/vagy vallási elköteleződése egyezik-e a szülőkével, hiszen ha nem, akkor bajosan fog tudni együttműködni a család az iskolával a közös nevelés tekintetében. Emellett azonban az adott tanító személye lehet még nagyon fontos. A különböző beállítottságú gyermekeket különböző személyiségű pedagógusok tudják hatékonyan nevelni és oktatni. Ha mód van a megismerésükre, az megkönnyítheti a választást. „Nem rejthető el a hegyen épült város...” Aki keresztényként keres iskolát gyermekének, tudatában kell lennie, hogy nemcsak követői, de követői is vagyunk Jézusnak. Azzal, hogy keresztény szellemiségű iskolát választunk, hitvallást teszünk, kimutatjuk elköteleződésünket Krisztus ügye iránt. Hitünk megélésével egyrészt hasznos tagjai lehetünk a közösségnek, másrészt példánk hívó szó lehet a keresők számára is. Így fogunk „világolni mindenkinek”. Ha keresőként érdeklődik valaki, annak az evangélikus nyitottságot, az elfogadó lelkiületet és a magas szintű szakmai felkészültséget tudnám hívószóként említeni.

Több szakterületen is van tanári képesítésem, az intézményvezetés mellett néhány hittanórát is fogsz tartani az iskolában. Távol esik egymástól e kettő, vagy benned jól tud összekapcsolódni?

Ha a kémia és a hittan oktatása a Berzsenyi Gimnáziumban nem esett egymástól távol, sőt „vegyíteni” tudtam a kettőt, talán ehhez is kapok elég bölcsességet az Úristentől.

Mi a hitoktatás kulcsa szerinted? Hiszen a hit, mely Isten ajándéka, nem tanulható, nem is tanítható. Mégis fontosak ezek a tanórák. Korábbi tapasztalataid alapján miben látod a hitoktatás lényegét, fontosságát?

Istenélmények és megismerési technikák – ezt a nevet adnám a hittanóráknak. A hitoktatónak olyan Valakiről kell beszélnie – értsd: bizonyosságot tennie –, aki érzékszerveinkkel a hagyományos módon nem megtapasztalható. De az érzékszerveinkkel megtapasztalható dolgokon keresztül egyértelműen érezhető a mindenben való „jelenléte”. Ezért nagyon fontos, hogy Istennel kapcsolatos, Őrá mutató élményeik legyenek hittanórán a gyerekeknek. Itt nagyon sok minden lehet: a padlóképektől az éneklésen át a bibliodrámaig vagy épp a kémiai kísérletekig bármi. Mindenben megtalálható, csak úgy kell tálalni, hogy a diákok megértsék, hogy az adott tevékenységet miért csinálták, mi volt a cél. A cél pedig szerintem nem más, mint megismerni és megérteni Isten gondviselő szeretetét és ráebredni ebből következő lehetőségeinkre és kötelességeinkre. A hittanóra tartása során a legfontosabb a hitelesség. Ha nem úgy élek, ahogy tanítom, nem fognak rám hallgatni a diákok. Emellett tudnom kell a gyermek korosztályának megfelelő részletességgel és stílusban elmondani akár a bibliai történeteket, akár az egyház valamelyik tanítását és azt, hogy ez mire jó. A legkisebbek számára is meg kell tudni fogalmazni az adott történet üzenetét, a nagyobbaknál pedig partnernek kell tekinteni a diákokat egy-egy témáról való beszélgetés során. El kell fogadni a véleményüket, még ha az nem is egyezik az enyémmel, de szeretettel és türelemmel kell helyre igazítani, ha téves tanításokat hoznak elő.

Nehéz, kemény döntések és emberséges, hitből fakadó elkötelezettség – ezek egyensúlyát kell megtalálnod. Tudom, hogy döntéseidet Isten szándékai, veled való tervei alapján igyekszed meghozni. Honnan kapsz erőt majd mindehhez?

Hitem szerint a Szentlélektől. Ha ennél kézzel foghatóbb választ szeretnél, akkor azt tudom mondani, hogy a napi elmélkedések, a bibliaolvasás, Istennel járó emberek tanácsai, a támogató családi háttér, az elkötelezett és őszinte kollégák, az elfogadó barátok mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy tudjam ezt a hivatást végezni. Természetesen ezekben mindben ott van a Szentlélek munkája...

Pelikán András

3 = 1 und 1 = 3

Schwierigkeiten und Chancen eines Glaubens an die göttliche Dreieinigkeit

Über viele Wochen zählen wir die Sonntage in den Sommer- und Herbstmonaten ab dem Sonntag „Trinitatis“, dem Sonntag der Dreieinigkeit. Dieser Sonntag bedeutet vielen Franken - ich schließe mich mit ein - eine gewisse Herausforderung, da sie als eiserne Vermeider harter Mitlaute zur Aussprache „Trinidadis“ neigen. Natürlich ist damit aber noch nicht das größte Problem benannt: Warum haben wir einen Gott, den man in „Vater“, „Sohn“ und „Heiligen Geist“ aufteilt. Ist der eine Gott eigentlich drei - und sind die drei einer? Warum so kompliziert, wenn es doch leichter ginge?

Es gab ja über die Zeiten immer wieder die Anfrage von außen, ob wir nicht eigentlich drei Götter haben statt einem. Es gab ja über die Zeiten immer wieder das Gefühl, dass es eigentlich eine große Herausforderung, eine Zumutung ist, sich das richtig vorzustellen.

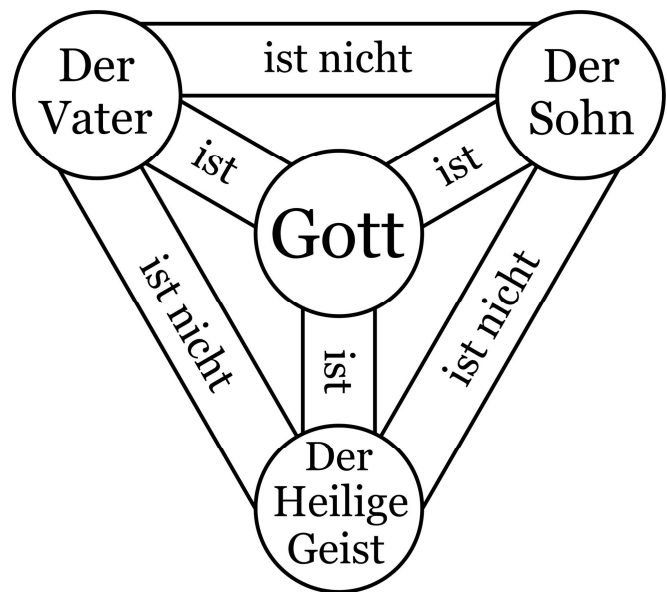
In der Tat: Den Christen der ersten Jahrhunderte wurde viel zugemutet, bis sie sich auf ihren Synoden klären konnten und dann sagen konnten: Gott ist einer, hat aber drei verschiedene Erscheinungsweisen, nämlich: Vater, Sohn und Heiliger Geist.

Manch einem mag das Wasser als Vergleich dienen: Das kennen wir gefroren - als Eis. Dann flüssig - also ganz normal als Wasser. Und gasförmig - als Wasserdampf. Natürlich: Eis ist was anderes als Wasserdampf oder flüssiges Wasser. Aber alles drei ist Wasser (H₂O).

Übertragen auf Gott heißt das: Vater und Sohn sind nicht dasselbe, Sohn und Heiliger Geist sind nicht dasselbe, Heiliger Geist und Vater sind auch nicht dasselbe, aber Vater, Sohn und Heiliger Geist sind Gott. Zur optischen Verdeutlichung:

Auch wenn man eine solche Zeichnung anfertigen kann: Eine Herausforderung bleibt es doch, dass der dreieinige Gott einer ist und drei zugleich.

Der große deutsche Dichter Johann Wolfgang von Goethe gehört zu denen, die da so ihre Schwierigkeiten haben - und er hat das auch in Worte gefasst: „Ich glaubte an Gott und die Natur und an den Sieg des Edlen über das Schlechte; aber das war den frommen Seelen nicht genug, ich sollte auch glauben, dass drei eins sei und eins drei; das aber widerstrebte dem Wahrheitsgefühl meiner Seele; auch sah ich nicht ein, dass mir damit auch nur im Mindesten wäre geholfen gewesen.“

Ich versuche jetzt mal das eigentlich „Unmögliche“ und damit auch etwas zu tun, was mir nicht im Entferntesten ansteht, nämlich mit Gottes Kopf zu denken: Wir wissen doch manches über Gott. Zum Beispiel, dass er barmherzig ist, Gutes für uns möchte. Gott will doch, dass wir fröhlich leben können, dass wir glauben können, dass es uns gut geht in unserem Leben, dass wir uns getragen, geliebt fühlen. Davon können wir doch ausgehen. Und davon, dass Gott uns das Glauben auch nicht unnötig erschweren will. Dass er nicht irgendwelche Glaubenssätze erschafft, die sich dann letztlich zwischen ihm und uns stellen.

Warum gibt es ihn dann als dreieinigen Gott?

Würden wir Goethe weiterdenken, wäre es doch naheliegend, wenn Gott sagen würde: „Ach, wisst ihr was, lassen wir diese Komplikationen. Es reicht, wenn ihr mich einfach nur als Gott vorstellt.“

Aber das macht er nicht. Also müssen wir doch irgendwas davon haben, dass sich Gott als dreieiniger Gott zu erkennen gibt.

Gehen wir dem doch mal nach:

- Gott hat die Welt und das Universum erschaffen: Er ist Herr über die Weiten des Welt-raums, er ist Herr über all das, was wir in der Physik, der Chemie und in der Astronomie mühsam zu erkennen und zu beschreiben versuchen: Die unendlichen Weiten des Alls einerseits – und zugleich ist er Herr über die kleinsten Lebewesen andererseits. Alles fügt sich wunderbar – eins ins andere. Von ihm kommt alles Leben her, so auch der Mensch – so auch wir. Wir mit unseren Organen, mit unserem Denken- und Verstehenkönnen, mit unseren Gefühlen – und das über die Zeiten hinweg. Über diesem Leben, über diesem Sein, das wir in seinem Zauber ja nur mühsam und bruchstückhaft erahnen können, steht Gott, der vor allen Zeiten da war.

- Und dann ist Gott da, der uns nahe gekommen ist, der Mensch wurde, der aus eigener Erfahrung und Anschauung weiß, was es heißt Mensch zu sein – in allen Höhen und Tiefen. Der weiß, dass wir Menschen es am schwersten damit haben, mit der auf uns geladenen Schuld umzugehen und unserer eigenen Endlichkeit ins Auge zu sehen. Und dafür geht Gott als Mensch in den Tod – am Karfreitag – um Rechnung für unsere Schuld zu begleichen. Und dafür folgt die Auferstehung, um zu zeigen: Dem Leben folgt nicht der Tod. Sondern dem Tod das Leben.

- Und dann ist die Erfahrung da, dass Gott doch immer da ist, uns erfüllt, uns hier und jetzt erfahren lässt, dass uns sein Wort ins Herz trifft. Dass wir als Brüder und Schwestern aufeinander blicken, dass wir glauben können, vertrauen, hoffen, lieben können.

Es wäre doch zu viel für unsere einfache und beschränkte menschliche Vorstellungskraft, wenn wir all das einfach nur unter der Überschrift „Gott“ laufen lassen müssten. Da ist es doch uns eine Hilfe, wenn wir manches konkret „Gott Vater“, anderes dem „Sohn“, nämlich Jesus Christus, und wieder anderes konkret dem Heiligen Geist zuschreiben können.

Das alles ist Gott.

Aber eben weil es zu viel für unser Verstehen wäre, will Gott sein Gnaden-, sein Segenshandeln an uns ein wenig „vorsortieren“ – und

eben nicht damit wir es schwerer, sondern damit wir es leichter mit ihm haben. Als wolle er sagen: *„Schaut mal, der, von dem die Welt kommt, der das Leben gibt, das bin ich als „Vater“. Der, der euch erlöst, der euer Bruder ist, der die gleiche Augenhöhe mit euch sucht, bin ich auch – als „Sohn“. Und damit ihr seht: Was Jesus Christus gesagt und getan hat, all das, was in der Bibel steht, ist nicht Vergangenheit, dafür ist der Heilige Geist da – und das bin ich auch. Ich bin Euch nah, in Euch, unter Euch.“*

Nur auf den ersten Blick ist das dann noch eine Herausforderung drei als eins und eins als drei zu glauben.

Wir sehen: Gott handelt in so vieler Weise gnadenreich und segensreich an uns, dass es uns viel, viel leichter fällt, das an drei „Erscheinungsformen“ von Gott festzumachen. So gewinnt diese Dreieinigkeit einen Reichtum und einen Segen für uns.

Das Segenswort aus dem Alten Testament, mit dem unser Gottesdienst endet, ist – wie sollte es anders sein – dreiteilig:

„Der Herr segne dich und behüte dich.

Der Herr lasse sein Angesicht leuchten über dir und sei dir gnädig.

Der Herr erhebe sein Angesicht auf dich und gebe dir Frieden.“

Das ist zwar nicht ausdrücklich ein trinitarischer Segen. Doch wenn wir diesen Segen hören, dann dürfen wir uns bewusst machen, dass es der dreieinige Gott ist, der uns da segnet.

In mancher Lebenslage bestaunen wir das Schöpfungshandeln des Vaters.

In anderer Lebenslage wenden wir uns an Jesus Christus, wenn Schuld uns drückt oder wir mit der Endlichkeit des Lebens kämpfen.

In wieder anderer Lebenslage bitten wir um den Heiligen Geist, wenn wir lieben, verzeihen, hoffen wollen – oder wenn wir für Menschen beten, die irgendwie gar nicht zu Gott finden wollen.

Das ist die Richtung von uns an Gott. Und so ist es auch gut, so ist es auch gedacht.

Aber der Segen, der uns zugesprochen wird, kommt immer vom „gesamten dreieinigen Gott“: Vater, Sohn und Heiliger Geist schenken uns den Segen gemeinsam. Es ist ja letztlich eben doch nicht zu trennen. Der Segen umfasst und erreicht uns in so vieler Hinsicht.

Und tatsächlich: Es ist ein Segen, dass wir in dieser Welt leben, dass die Sonne Tag für Tag, auf und unter geht. Dass wir im Wandel der Jahreszeiten leben dürfen. Dass die Erde hervorbringt, was wir zum Leben brauchen. Dass wir überhaupt das Leben haben und nicht alleine sind. Dass wir für so vieles im Leben dankbar sein können, auch dafür, dass wir in schweren Momenten getragen und bewahrt sind. Dass wir Schuld einfach so Gott vor die Füße werfen können und nicht davon verkrümmt werden. Dass wir einem ewigen Leben entgegen sehen. Und dass wir so oft erleben, wie Gott sich ganz konkret unser annimmt – uns hilft, tröstet, schützt, gute Gedanken gibt,

uns den weiteren Weg aufzeigt. Uns Glaubensgeschwister schenkt, uns beschenkt damit, dass wir nicht alleine sind. Und ich weiß gar nicht, was man hier noch alles aufführen könnte. Es ist so viel Segen, ein so reicher Segen in allen Dingen. So vielfältig segnet uns Gott!

Können wir erst einmal die Hürde der Verstehensschwierigkeit überwinden, dass bei Gott drei eins und eins drei sein soll, dann öffnet sich ein so unermesslich weiter Raum des Segens. Dass wir das immer wieder erfahren – in guten und herausfordernden Momenten gleichermaßen – das wünsche ich uns.

Holger Manke

Angenommen und gut aufgehoben

Was hat es eigentlich mit der Jugendgruppe auf sich?

Die Jugendgruppe unserer Gemeinde – der „Ifi“ – trifft sich wöchentlich und unternimmt auch darüber hinaus manches gemeinsam. Zum Beispiel an die Wochenenden am Plattensee wäre hier zu denken. Mitunter wirken sie in den Gottesdiensten oder an Gemeindeveranstaltungen mit. Aber was ist eigentlich dieser „Ifi“? Was macht unsere Jugendgruppe aus? Lili Varga, Jázmin Jakab, Anna Németh und Bence Lankovics – selbsterklärend allesamt begeisterte Mitglieder der Jugendgruppe – erzählen.

Bevor ihr Mitglieder der Jugendgruppe wurdet, nahmt ihr alle am Konfirmandenunterricht teil. Ich fange mal da an: Wie kam es, dass ihr euch für die Teilnahme am Konfirmandenunterricht entschieden habt?

Jázmin: Das war keine Frage. Meine ältere Schwester hatte auch schon konfirmiert, und so war klar, dass ich auch konfirmiere.

Lili: Bei uns lag es auch in der Familie. Dass ich am Konfirmandenunterricht teilnehmen würde, war klar.

Anna: Mein Vater meinte, ich solle konfirmieren. Und deshalb habe ich mich angemeldet.

Bence: Wir bekamen damals einen Brief mit der Einladung zum ungarischen und zum deutschen Konfirmandenunterricht. Im Religionsunterricht wurden wir auch dazu ermutigt, daran teilzunehmen. Und terminlich lag der deutsche Konfirmandenunterricht günstiger. Deshalb kam ich zu dir.

Das war schon mutig. Du wusstest ja gar nicht, was dich im deutschen Konfirmandenunterricht erwartet?

Bence: Ich wusste genauso wenig, was mich im ungarischen Konfirmandenunterricht erwartet.

Ich bin einfach gekommen. Und was ich erlebt habe, hat mir gefallen. Wir hatten keinen strengen Unterricht, sondern wir konnten uns über alle möglichen Themen unterhalten, miteinander spielen und ähnliches mehr. Da wusste ich, hier bin ich richtig.

Was war für euch eigentlich ein Moment, in dem ihr merktet, dass ihr mit der Konfirmation eure „kirchliche Laufbahn“ nicht beendet, sondern dass die Gemeinde „euer Ort“ ist und ihr auch zur Jugendgruppe kommen möchtet?

Bence: Bei mir war es eigentlich die erste Stunde des Konfirmandenunterrichts. Es war ein gutes Miteinander und mein konfirmierender Pfarrer ist auch sehr nett. Da dachte ich mir, hier bleibe ich – auch über die Konfirmation hinaus.

Anna: Ich kann mich daran erinnern, dass wir Konfirmierten zum Ende des Sommers nach der Konfirmation zu einem Nachmittag mit den Mitgliedern der Jugendgruppe eingeladen wurden. Da hatten wir in Gruppen bestimmte Aufgaben zu erfüllen. Jede war anders. Und ich habe mich sehr wohlfühlt in diesem Kreis. Da wusste ich, dass ich zur Jugendgruppe komme und dass die

Jugendgruppe so ungefähr das beste ist, was es auf der Welt gibt.

Lili: Als ich konfirmiert wurde, gab es unsere Jugendgruppe noch nicht. Sie wurde erst „mit uns“ gegründet. Als ich davon hörte, dass sich so eine Möglichkeit eröffnet: Eine Jugendgruppe – und wir sind die Gründungsmitglieder, das klang wirklich gut.

Jázmin: Ich hatte damals ein Gespräch mit einem Mädchen aus der Gemeinde, das ein paar Jahre älter war und zur vorherigen Jugendgruppe gehörte. Sie hatte mir davon erzählt, was ihr ihre Jugendgruppe bedeutet. Das förderte maßgeblich mein Interesse, als wir hörten, dass auch eine Jugendgruppe für unsere Altersgruppe gegründet werden sollte. Und was noch ein Vorteil war: Wir konnten die Jugendgruppe so gestalten, wie wir es wollten. Wir waren die Gründer – und es gab keine verschworene Gemeinschaft, in die wir uns erst integrieren mussten.

Das bedeutet aber auch, dass es für die späteren Generationen nicht so leicht ist, sich in die Gruppe zu integrieren, oder?

Jázmin: Das ist eine Gefahr einer funktionierenden Jugendgruppe. Allerdings haben wir von Jahr zu Jahr uns immer sehr den konfirmierenden und frisch konfirmierten Jugendlichen gegenüber geöffnet. Das war etwas, was wir sehr bewusst angegangen sind. Da gab es gemeinsame Wochenenden, Wanderungen und weitere

Programme, die gerade dem dienten, dass wir uns kennenlernten – und dass die Konfirmanden schon während ihrer Konfirmandenzeit eine Ahnung davon bekommen, was die Jugendgruppe ist und sich nicht unbekannterweise der Gruppe anschließen mussten.

Was waren dann die ersten Eindrücke von den wöchentlichen Treffen der Jugendgruppe, die euch zum Bleiben bewegten?

Lili: Ich will fast sagen, dass es für mich ein „Leben vor der Jugendgruppe“ und ein „Leben seit der Jugendgruppe“ gibt. Für mich ist die Jugendgruppe etwas ganz entscheidend Wichtiges. Ich kann es eigentlich nicht genau beschreiben oder erklären, aber ich fühlte mich von Anfang an absolut zuhause in dieser Gruppe, angenommen, gut aufgehoben. Wir haben über alle möglichen Themen gesprochen, die uns bewegten, und hatten viel Spaß miteinander. Ich kann mir gar nicht vorstellen, was ich ohne die Jugendgruppe wäre. Mir würde viel fehlen.

Anna: Daran kann ich mich eigentlich nur anschließen. Es gab immer wieder Themen und Gedanken, die ich mitnehmen konnte, die mich bereichert haben und die irgendwas hinzugegeben haben zu meinem Leben und Denken, zu meinen Einstellungen.

Bence: Jeder kann so sein, wie er ist. Es ist einfach eine gute Gemeinschaft!

Jázmin: Meistens haben mich meine Eltern nach der Jugendgruppe abgeholt. Sie haben mich manchmal gefragt, wie es war. Manchmal kamen sie auch gar nicht zu dieser Frage, sondern ich habe gleich von mir aus erzählt. Ich habe so viel bekommen, so viel aufgenommen, dass ich es unbedingt möglichst detailliert erzählen wollte, was wir erlebt haben.

In der Jugendgruppe gibt es ja – wie schon erwähnt – regelmäßig Gesprächsthemen. Gab es ein Thema, das Euch irgendwie besonders berührt hat?

Jázmin: Einmal gab es das Thema „Tod“. Das war nicht ganz typisch für die Jugendgruppe, denn normalerweise gibt es leichtere Kost. Aber für mich war es ein wichtiges Erlebnis. Denn es hat mir gezeigt, dass wir in dieser Gruppe wirklich über alles sprechen können, und es hat bestätigt, dass wir einen geschützten Rahmen haben, in dem man sein Herz öffnen kann.

Anna: Ich erinnere mich auch an dieses Thema. Zuvor war mein Großvater gestorben – und ich wusste nicht, wie ich mit diesem Verlust umgehen soll. Bei diesem Treffen der Jugendgruppe kamen dann so viele Gedanken auf, die mich begleitet haben und die mir wirklich unglaublich viel geholfen haben.

Lili: Ich erinnere mich an das Thema „Gebet“. Damals hatte mich gerade die Frage bewegt, wie ich beten kann und soll. Ich trug diese Frage irgendwie in mir – und das Beten war mir zwar irgendwie vertraut, aber vielleicht in mancher Hinsicht auch ein wenig „fremd“. Was erhört Gott? Wie geht er damit um, was ich sage? Ich hatte euch davon nicht erzählt. Dennoch kam auf einmal dieses Thema auf. Es tat mir richtig gut, darüber sprechen zu können und auch die Gedanken der anderen zu hören. Ich spürte, dass das ein Wink Gottes war. Was ich aus diesem Treffen der Jugendgruppe mitnehmen konnte, hat mir ganz besonders viel geholfen.

Jázmin, seit der 9. Klasse besuchst du eine Schule in Szombathely. Das heißt, dass sich etwas in der räumlichen Nähe zur Jugendgruppe verändert hat. Wie hast du diese Veränderung erlebt?

Jázmin: Ich muss sagen, dass diese Veränderung mit sich brachte, dass mir die Jugendgruppe eigentlich nur noch wichtiger wurde. Ich konnte von da an nur etwa bei jedem zweiten Treffen der Jugendgruppe dabei sein – nämlich dann, wenn das Treffen auf einen Freitag und nicht auf einen Donnerstag fiel. Doch umso mehr habe ich die nächste Jugendgruppe erwartet! Ich habe in der

Zwischenzeit auch ständig allen Klassenkameraden und Freunden von der Jugendgruppe erzählt. Und viele von ihnen gehören auch selbst einer ähnlichen Gruppe an. Sie wussten, warum mir das so wichtig ist, auch wenn weder sie noch ich es richtig erklären konnten.

Zur Jugendgruppe gehören ja nicht nur die wöchentlichen Treffen, sondern auch die Besuche in den Partnergemeinden. Manche von euch waren zum Beispiel in Finnland.

Bence: Als sich diese Möglichkeit ergab, war ich mit Freude dabei. Ich dachte mir, es kann ja nicht schaden, mal ein bisschen in der Welt herumzukommen. Und es ist auch überhaupt kein Problem, mit Menschen aus anderen Ländern zu kommunizieren. Irgendwie versteht man sich schon – und mit den Finnen fiel es mir ganz besonders leicht. Sie waren ja zuvor auch schon bei uns. Wir waren letztes Jahr bei einem christlichen mehrtägigen Festival, das unserer „Szélrózsa“ ähnelt. Dort haben wir dann auch noch andere kennengelernt, die aus anderen Ländern dorthin gekommen waren. Und wir haben uns sehr gut verstanden.

Lili, du warst damals sogar im finnischen Fernsehen.

Lili: Ja, der Abschlussgottesdienst dieses christlichen Festivals wurde im finnischen Fernsehen übertragen. Es kam die Idee auf, dass alle „Sprachen“, die zusammengekommen waren, im Fürbittgebet zu hören sein sollten. Und mir kam die Ehre zu, auf ungarisch zu beten – mit finnischen Untertiteln. Ich weiß noch, es war etwas ungemütlich, weil das Fernsteam mich bat, irgendwo neben einem Bach in die Hocke zu gehen. Das sah vielleicht für die Zuschauer gut aus, war aber etwas unbequem. Aber dennoch habe ich mich gefreut, so mitwirken zu dürfen. Und überhaupt: dabei zu sein. Ich hatte eigentlich gar nicht damit gerechnet, dass ich mitfahren darf, weil nur eine begrenzte Anzahl an Jugendlichen mitreisen konnte. Als András mich dann fragte, ob ich Interesse an der Finnlandfahrt hätte, war es natürlich ganz klar, dass ich darauf nur mit ja antworten konnte.

Auch Bad Wimpfen gehörte zu den Reisezielen der Jugendgruppe...

Jázmin: Das war aus mehreren Gründen ein Erlebnis. Einerseits hat es natürlich unser Miteinander gestärkt, andererseits konnten wir eine andere Gemeinde kennenlernen – und Jugendliche, denen dasselbe wichtig ist wie uns, nur ei-

nige hundert Kilometer entfernt in einem anderen Land. Ich wohnte damals mit Lili bei einer Familie, die uns unglaublich nett empfangen haben. Und ich hatte anfangs noch Bedenken, wie viel ich auf deutsch sagen kann, ob ich wohl nicht zu viele Fehler mache. Doch siehe da, mit jeder Stunde und jedem Tag, den wir dort waren, fielen diese Bedenken – und ich habe gemerkt, dass es keine größeren Probleme darstellt, in einer anderen Sprache zu kommunizieren.

Würden wir über die Jugendgruppe sprechen, ohne auf Révfülöp zu kommen, würde etwas fehlen. Auch das ist eine Zeit, wie in Finnland oder Deutschland, wo wir länger am Stück zusammen sind.

Anna: Ich war bestimmt fünfmal oder sechsmal dort. Und es war jedes Mal ein Erlebnis. Es ist so abwechslungsreich wie ein Treffen der Jugendgruppe, nur dass man nicht nach zwei Stunden, sondern erst nach drei Tagen wieder nach Hause geht. Für mich sind die Wochenenden am Plattensee die absoluten Höhepunkte des Jahres.

Was macht diese Wochenenden so besonders?

Anna: Eigentlich das gemeinsame Lachen. Einmal hatten wir ein gemeinsames Wochenende mit den Konfirmanden – und wir als Jugendgruppe hatten einen Spieleparcours für die Konfirmanden zusammengestellt. Wenn dann die Aufgabe ist, dass zwei Konfirmanden die Augen verbunden werden und der eine versucht, den anderen mit Schokoladenpudding zu füttern, dann lacht man darüber auch noch Jahre später. Ich bin mir übrigens ziemlich sicher, dass nicht nur wir als Aufgabensteller das lustig fanden, sondern auch diejenigen, die diese Aufgabe zu erfüllen hatten. Man braucht solche Momente in einer Gemeinschaft, in der man einfach unbeschwert fröhlich ist.

Es begab sich dann, dass es nicht nur Leiter der Jugendgruppe gibt, die sich für euch allerlei ausdenken, sondern ihr nehmt zunehmend auch selbst Verantwortung für Jüngere in die Hand, zum Beispiel für die Konfirmanden. Im vergangenen Jahr hatte ich niemanden gebeten, sich mit mir um den Konfirmandenunterricht zu kümmern. Ich erwähnte, dass ich an einem bevorstehenden Donnerstag nicht da sein würde und der Konfirmandenunterricht ausfällt. Diese Information galt nicht euch, aber du, liebe Anna, und ebenso Mira hörtest das ganz zufällig – und ihr sagtet dann: „Wenn du den Unterricht nicht halten kannst, dann lass es uns doch machen!“

Anna: Mira hatte den ersten Gedanken dazu – und ich habe mich sofort mit Begeisterung angeschlossen. Wir dachten uns, es ist doch gut, wenn so ein Treffen nicht ausfällt, sondern dann eben mit uns stattfindet. Und du hast uns den Raum dann gerne gegeben. Wir haben ein Spiel mitgebracht und uns mit ihnen so unterhalten, wie wir es auch in der Jugendgruppe machen. Für uns war es ein wirklich schönes Erlebnis. Und seither waren wir immer wieder im Konfirmandenunterricht und konnten zu den deutschen Konfirmanden einen guten Kontakt aufbauen.

Die Jugendgruppe trifft sich ja nicht nur für sich oder öffnet sich für die Konfirmanden. Auch die „erwachsene Gemeinde“ sieht viel von euch – beim Musikalischen Advent, in den Gottesdiensten oder auch in Form der Kunstwerke im Treppenhaus des Gemeindehauses.

Bence: Ich frage mich, was wir machen, wenn es keine weißen Flächen mehr gibt.

Lili: Das ist eine gute Frage.

Jázmin: Dann müssen wir irgendwo einen Ausstellungsraum für Kunstwerke aus der Jugendgruppe einrichten.

Wie geht es euch eigentlich, wenn ihr „eure Kunstwerke“ seht?

Anna: Ich erinnere mich dann immer daran, wann und wo wir das gemacht haben. Das war ja ein künstlerisches Schaffen, das auch ein Gemeinschaftserlebnis war. Wir haben das damals gemacht, um den Gemeindegliedern eine Freude zu bereiten. Und wenn ich die Kunstwerke sehe, denke ich manchmal, dass uns das vielleicht auch gelungen ist.

Man sieht nicht nur eure Werke, sondern auch euch selbst – zum Beispiel im Gottesdienst. Ihr seid ja alle ungarische Muttersprachler, habt aber auch in den deutschen Gottesdiensten öfter mitgewirkt.

Bence: Ich war immer aufgeregt. Ich hoffte, man kann verstehen, was ich sagen will. Ich habe ja schon im Konfirmandenunterricht immer wieder etwas vorgelesen und dann bei der Konfirmandenprüfung einen Arbeiter beim Turmbau zu Babel gespielt. Das hat Freude gemacht, aber die Aufregung war immer da.

Anna: Ich mache das auch gerne, obwohl ich gestehen muss, dass ich Lampenfieber habe. Das wird nicht weniger, wenn ich etwas auf deutsch vorlese.

Jázmin: Ich denke, es bringt uns auch viel. Wir gewinnen ja auch Selbstsicherheit und Erfahrung.

Lili: Ich lese immer gerne vor, mal einen Psalm, mal ein Gebet. Es ist ein gutes Gefühl, sich auf diesem Weg in den Gottesdienst einbringen zu können und vielleicht auch der Gemeinde etwas zu geben.

Du hattest ja auch im Mai an einem Online-Gottesdienst als Mitwirkende teilgenommen.

Lili: Ja, das war ein besonderes Erlebnis, weil wir den Sonntagsgottesdienst schon am Freitag drehen mussten. Ich werde das nicht vergessen, wie wir in der leeren Kirche waren – und dass diejenigen, denen dieser Gottesdienst galt, erstens nicht da waren, und ihn zweitens auch erst zwei Tage später sehen konnten. Dann ging es auch darum, die richtige Kameraperspektive zu finden, Korrekturen um ein paar Zentimeter, damit alles im rechten Licht ist. Es war irgendwie eine besondere Atmosphäre.

Und als es wieder losging mit den gemeinsamen Gottesdiensten in der Kirche waren auch mehrere von euch dabei.

Jázmin: Für mich waren das besondere Erlebnisse, weil ich ja – wie alle anderen auch – viele Wochen lang an keinem Gottesdienst teilnehmen konnte. Und ich war zudem überrascht, wie viel ich inzwischen verstehe. Beim ersten deutschen Gottesdienst, an dem ich teilnahm, habe ich ungefähr nur „Mose“ verstanden. Inzwischen konnte ich – sogar zweimal schon – der ganzen Predigt folgen.

Und dann ist da noch der Musikalische Advent ...

Bence: Wir bereiten uns ja in der Jugendgruppe mehrere Wochen lang auf die Lieder vor, die wir singen werden. Und es ist schön, wenn es dann soweit ist und die Menschen kommen und uns zuhören.

Ich finde, es ist keine Selbstverständlichkeit, dass eine Jugendgruppe von Jahr zu Jahr immer wieder mitmacht.

Anna: Warum eigentlich? Es ist doch wunderbar. Wir sehen die anderen, die anderen sehen uns. Wir sind zusammen – und beschenken uns gegenseitig.

Jázmin: Der „Musikalische Advent“ ist ein fester Termin im Kalender. Da geht es uns genauso wie vielen Gemeindegliedern.

Welches sind eigentlich die Momente, in denen ihr besonders spürt, dass ihr nicht nur Mitglieder der Jugendgruppe seid, sondern auch Mitglieder der ganzen Gemeinde?

Lili: Eigentlich spüre ich das dann immer besonders, wenn ich im Gottesdienst mitwirken darf.

Jázmin: Das geht mir auch so. Und ich habe etwas bemerkt: Wenn ich früher im Gottesdienst war, hat man sich irgendwie freundlich begrüßt. Doch als ich im Mai vor dem deutschen Gottesdienst die Gottesdienstbesucher begrüßt habe und sie auf das Desinfektionsmittel hingewiesen habe, war da mehr: Viele Gemeindeglieder sahen mich freundlich an – aber es war zu spüren, dass sie mich, zumindest vom Sehen, schon kennen und wissen, dass ich auch zu dieser Gemeinschaft gehöre.

Bence: Für mich gab es ein entscheidendes Erlebnis. Als wir uns im Konfirmandenunterricht auf die Prüfung, also auf das Stück, das wir spielten, vorbereitet haben, kamen mehrere Gemeindeglieder, um mit uns in Kleingruppen oder einzeln die richtige Aussprache zu üben. Zsuzsáné hat sich immer wieder geduldig meiner richtigen deutschen Aussprache angenommen, und wir sahen uns in den Wochen vor der Prüfung mehrfach im Konfirmandenunterricht. Nach dem Konfirmandenprüfungsgottesdienst kam sie dann zu mir, hat mir gratuliert und mir ein kleines Geschenk überreicht. Das fand ich sehr nett von ihr – und daran denke ich bis heute gerne. Aber ich habe dabei auch gemerkt, dass ich wirklich ein Teil der Gemeinde bin.

Es fiel schon der Gedanke, dass man eigentlich nicht wirklich beschreiben kann, was die Jugendgruppe ist. Dennoch: Wie kann man das beschreiben?

Lili: Nach einem Treffen der Jugendgruppe kommt es manchmal vor, dass manche von uns noch etwas zusammenbleiben und wir uns noch unterhalten. Das kann dazu führen, dass wir später als gedacht zuhause eintreffen. Ich habe nie erlebt, dass meine Eltern deswegen irgendwie aufgeregt waren. Sie wussten einfach, es ist alles in Ordnung, ich bin in guter Gemeinschaft, es kann nichts passieren. Es ist gut so, wie es ist. Ich denke, das sagt auch viel darüber aus, was die Jugendgruppe ist.

Holger Manke

Mein Bibelwort

Teil 28

„Ein Mensch sieht nur, was vor Augen ist; der Herr aber sieht das Herz an.“

1. Samuel 16,7

Als ich mich vor mehr als vier Jahren auf die Konfirmation vorbereitete, konnten wir uns den Konfirmationsspruch selbst aussuchen. Ich bekam über viele Seiten Bibelworte in die Hand – und hatte keine Ahnung, wie ich daraus eines aussuchen sollte, das zu mir passt.

Dann vertiefte sich mein Blick auf ein Bibelwort, das mir irgendwie vertraut klang. Es erinnerte mich nämlich an jenes berühmt gewordene Zitat aus dem Buch „Der kleine Prinz“, das so lautet: „Man sieht nur mit dem Herzen gut, das Wesentliche ist für die Augen unsichtbar.“ Man kann also nicht jemanden oder etwas nur auf Grundlage dessen beurteilen, was man sieht. Wenn man jemanden kennenlernt, dann darf man sich also nicht nur auf seine Augen verlassen. Das Bibelwort erweitert diesen Gedanken dahingehend, dass nur Gott

uns wirklich kennt, weil wir Menschen immer in der Gefahr stehen, uns von Äußerlichkeiten beeinflussen zu lassen, die uns oftmals in die Irre führen können.

Für mich bedeutet dieses Bibelwort, dass wir die Möglichkeit haben, andere kennenzulernen – und andere können uns ebenso kennenlernen –, indem man nur auf das schaut, was vor Augen ist. Unsere Taten und deren Folgen sind sichtbar, und an ihnen kann man uns erkennen. Doch dafür müssen wir auch so handeln, wie wir es für richtig halten – und nicht unbedingt so, wie es andere für richtig halten. Anders gesagt: Wenn ich mich so verhalte, wie ich es für richtig erachte, gebe ich den Mitmenschen die Möglichkeit mich wirklich kennenzulernen.

Was mich an diesem Bibelwort aber noch angesprochen hat, ist das Wort „sehen“ – etwa im Gegensatz zu „schauen“. Im Ungarischen würde ich die Worte „látni“ und „nézni“ denken. Scheinbar trennt beide Wörter nur ein kleiner Unterschied, aber genauer betrachtet ist der Unterschied sehr groß. „Schauen“ (im Sinne von „nézni“) ist ein eher oberflächliches Wahrnehmen von Äußerlichkeiten. „Sehen“ (im Sinne von „látni“) kann bedeuten, dass man das Wesentliche oder das Ganze von etwas erkennt. Dafür benötigt man Aufmerksamkeit und Zeit. Also, in diesem Sinne möchte ich das Sehen auch für mich verstehen: Ich möchte sehen – nicht in Bruchteilen von Sekunden, sondern als Prozess, der Zeit und Aufmerksamkeit benötigt und das Herz ins Sehen miteinbezieht, der aber dafür auch neue Weiten des Erkennens ermöglicht.

Petra Varga

**„Das ist meine Freude, dass ich mich zu Gott halte
und meine Zuversicht setze auf Gott den HERRN, dass ich verkündige all dein Tun.“**

Psalm 73,28

Für viele Jugendliche meiner Generation ist es nicht üblich, in die Kirche zu gehen. „Was, du glaubst an Gott“, fragt man mich oft. Und wenn ich dies bejahe, ernte ich ungläubige Blicke.

Es scheint für manche peinlich zu sein, an Gott zu glauben, denn was man nicht sieht, das gibt es nicht, nicht wahr? Dennoch passt er von oben auf uns auf, egal wie unglaublich dies für manche erscheint. Er macht uns zu besseren Menschen und ist an unserer Seite in Freude und Kummer.

„Das ist meine Freude, dass ich mich zu Gott halte.“ Das ist etwas, was vielen im Leben fehlt, die es gar nicht erst probieren, sich an ihn zu halten. Denn dafür müsste man in die Kirche gehen, früh aufstehen und vermeintlich langweilige Texte anhören. Doch betrachtet man dies etwas anders, ist es schon gar nicht mehr so schlecht – dann nämlich, wenn man sich darauf einlässt, zuzuhören, was uns der Pfarrer sagen möchte. Die Worte und Gedanken.

Gott hat mich in eine Gemeinschaft geführt, in der ich mich wohlfühle, in der wir viel lachen

und in der wir auch ausgelassen fröhlich sind. Wir sind viele und noch dazu recht verschieden, doch was wichtiger ist: Wir haben einen gemeinsamen Punkt und Grund in Gott.

Er liebt uns. Und ich wünschte mir, dass jeder dieses Gefühl erleben könnte.

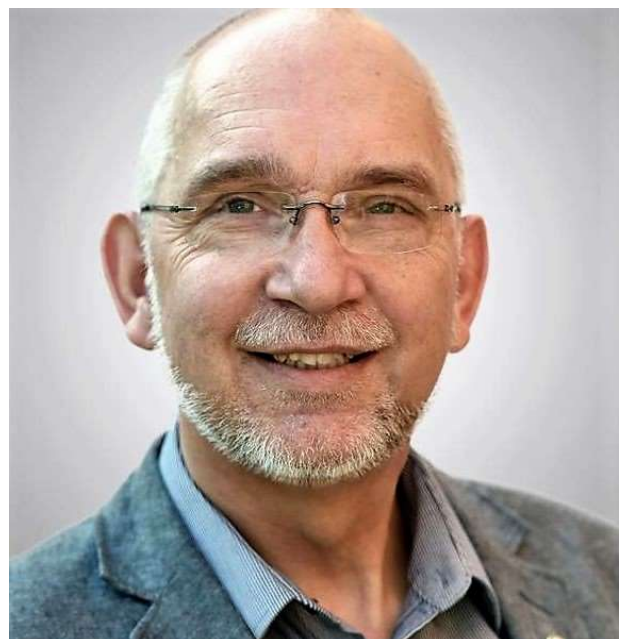
Boróka Varga

„Also auch ihr, haltet euch dafür, dass ihr der Sünde gestorben seid und lebt für Gott in Christus.“

Römer 6,11

So etwas wie ein Lieblingsbibelwort habe ich nicht. Zu meiner Glaubenspraxis gehört, dass ich jeden Tag fortlaufend zwei Kapitel in der Bibel lese, und ich staune und freue mich, wie mich immer wieder bestimmte Verse, Worte, Texte und Geschichten anrühren und bewegen. Drei Bibelworte gibt es aber, die mich in besonderer Weise prägen.

Das ist zum einen mein Konfirmationspruch. Zu der Zeit, als ich Konfirmand war, gab es bunte Klebmarken mit biblischen Worten, die man zum Beispiel auf einen Briefumschlag kleben konnte. Zu diesen biblischen Worten gehörten solche aus Kapitel 13 des 1. Korintherbriefes, dem Hohelied der Liebe im Neuen Testament. Ich dachte, schön wäre es, wenn mir der Pastor ein Wort daraus über die Liebe als Konfirmationspruch mit auf den Weg geben würde. Der Pastor aber wählte ein

Wort aus dem Römerbrief aus, und zwar Römer 6,11: „Also auch ihr, haltet euch dafür, dass ihr der Sünde gestorben seid und lebt für Gott in Christus.“ Damals, als 13-Jähriger!, und angesichts meiner Vorerwartung war ich doch ziemlich enttäuscht, fast ein wenig erschüttert über die Auswahl. Hält mich der Pastor etwa für einen besonderen Sünder, so dass ich so einen Spruch nötig habe? Heute schmunzle ich und sage: Ich musste erst einmal Theologie studieren, um zu verstehen, was mein Konfirmationsspruch sagen will. Und ich bin überaus dankbar für diesen Konfirmationsspruch, den, denke ich, nicht viele als Konfirmationsspruch haben, weil er als ein solcher doch eher ungewöhnlich ist. Denn wenn auch in dem Vers aus dem Römerbrief das Wort „Liebe“ nicht ausdrücklich vorkommt, so handelt er doch davon. Nämlich von der bedingungslosen, unauslöschlichen, und ewigen Liebe Gottes, die er durch die Geschichte Jesu, also „in Christus“, unterstreicht. Von dieser Hingabe, von dieser Liebe Gottes soll man sein Herz erobert sein lassen und eben nicht von der Sünde, also von Dingen und Verhaltensweisen, die die Würde der Gotteskindschaft unkenntlich machen und verraten und den Menschen und dem Leben schaden. Kein Mensch ist fehlerfrei, jede, jeder sagt oder tut Dinge, die einfach nicht gut, nicht lebensförderlich, nicht lebensdienlich sind. Und doch: Niemals behaftet uns Gott bei den Fehlern, bei der Sünde. Er streicht die Sünde durch, wir sind ihr gestorben; immer ist uns durch Gott ein Neuanfang möglich und geschenkt, um mit allen zur Verfügung stehenden Kräften des Leibes, der Seele und des Geistes zu zeigen und in Wort und Tat auszustrahlen: Wir gehören zu Gott, dessen Herz für uns schlägt in bedingungsloser, unauslöschlicher und ewiger Liebe, wie „in Christus“ unterstrichen.

Das zweite, mir öfter in den Sinn kommende Bibelwort hat der Erinnerung nach mich zum ersten Mal in einer doch etwas stressigen, herausfordernden und auch Ängste auslösenden

Examenszeit tief angesprochen. Es steht im 1. Petrusbrief. Da heißt es in Kapitel 5, im 7. Vers mit Blick auf Gott: „Alle eure Sorge werft auf ihn; denn er sorgt für euch.“ So erlebe ich es auch immer wieder. Manchmal erkennt man es erst im Rückblick, wie sich Mosaiksteine des Lebens, auch die von schwierigen Zeiten, doch zu einem schönen Gesamtbild fügen. Gott sitzt mit im Boot unseres Lebens, sorgt für uns und bahnt Wege. Von dem Wort aus dem 1. Petrusbrief habe ich öfter gesagt, man möge es sich in bunten Farben aufschreiben, in die Zimmer und an die Türen hängen und sich von ihm ansprechen lassen. Meine Erfahrung ist: Schon die Erinnerung an dieses Wort macht gelassener, ruhiger und fröhlich. Gott in seiner Fürsorglichkeit ist mit uns auf dem Weg, und darum führt der Weg in jedem Fall an ein gutes Ziel.

Das erfahren wir schon jetzt und das gilt über die irdische Weltzeit, den irdischen Weg hinaus. Gott ist Befreier zum Leben schon jetzt und in Ewigkeit. Gott ist Liebhaber des Lebens. Auch das ist unterstrichen durch die Geschichte, die Gott in Jesu schreibt. In diesem Zusammenhang steht das dritte Bibelwort, das in meinem Leben eine besondere Prägekraft entfaltet hat. Da sagt Jesus im Johannesevangelium: „Ich bin die Auferstehung und das Leben. Wer an mich glaubt, der wird leben, auch wenn er stirbt; und wer da lebt und glaubt an mich, der wird nimmermehr sterben.“ (Johannes 11,25+26).

Es ist für mich insgesamt der rote Faden, der sich durch die ganze Bibel zieht, dass Gott Befreier zum Leben ist. Er schenkt und ermöglicht Leben; er lässt das Leben wachsen, gedeihen, blühen; er befreit aus Bedrängnis und Unterdrückung; er macht aus dem Tod einen Durchgang von dieser Weltzeit in das Leben der himmlischen Welt. Die uns von ihm eingepflanzte Hoffnung auf das Blühen des Lebens bringt er schließlich sogar zu ewiger Erfüllung.

*Mit herzlichen Segensgrüßen
Volker Menke*

Wendezeiten, Änderungen

Einladung zum Aufbruch „Hoffnung“

„Wohlan, es ist noch eine kleine Weile, so soll der Libanon fruchtbares Land werden, und was jetzt fruchtbares Land ist, soll wie ein Wald werden. Zu der Zeit werden die Tauben hören die Worte des Buches, und die Augen der Blinden werden aus Dunkel und Finsternis sehen; und die Elenden werden wieder Freude haben am HERRN, und die Ärmsten unter den Menschen werden fröhlich sein in dem Heiligen Israels. Denn es wird ein Ende haben mit den Tyrannen und mit den Spöttern aus sein, und es werden vertilgt werden alle, die darauf aus sind, Unheil anzurichten, welche die Leute schuldig sprechen vor Gericht und stellen dem nach, der sie zurechtweist im Tor, und beugen durch Lügen das Recht des Unschuldigen. Darum spricht der HERR, der Abraham erlöst hat, zum Hause Jakob: Jakob soll nicht mehr beschämt dastehen, und sein Antlitz soll nicht mehr erblassen. Denn wenn sie sehen werden die Werke meiner Hände – ihre Kinder – in ihrer Mitte, werden sie meinen Namen heiligen; sie werden den Heiligen Jakobs heiligen und den Gott Israels fürchten. Und die, welche irren in ihrem Geist, werden Verstand annehmen, und die, welche murren, werden sich belehren lassen.“

(Jesaja 29,17 – 24)

Eine Wendezeit, eine große Änderung, eine große Wandlung wird angesagt. Frieden klingt an. Und Gerechtigkeit. Und Hoffnung. Änderungen deuten sich an. Umkehr, ein Zueinanderfinden klingt an: Gott und seine Welt, Mensch und Mensch, die Haltung und die Handlung des Menschen finden zueinander. Gesellschaft, Religion und Kirche, Fromme und Spötter, Ärmste und Tyrannen nähern sich einander an und kommen zusammen.

Lebendigkeit ist hier zu spüren. Ein Aufatmen, eine Befreiung, ein Sich-Freuen, Sehen, Hören und Verstehen werden prophezeit.

Und zugleich: Das Ende alles Todbringenden, Bedrückenden, Lebensfeindlichen, Gottlosen. Es ist eine traumhafte Wendezeit, eine ideale Wandlung. Was schlecht ist, wird besser. Die Tauben werden hören. Für die Blinden geht die Sonne auf, und sie werden wieder sehen. Mit der Tyrannei ist es zu Ende. Und die Spötter verschwinden auch. Alle finden den richtigen Weg. Den Weg zu Gott und zu seinem Wort.

Wendezeiten und Änderungen.

Wenn wir genauer nachdenken, können wir sehen, wie viele Wendezeiten wir schon erlebt haben – sowohl auf weltweiter, als auch auf privater Ebene.

Nehmen wir ein harmloses, glückliches Beispiel: Wenn zwei verliebte Menschen heiraten und einen gemeinsamen Weg, eine gemein-

same Zukunft miteinander wagen, ist es vor allem für sie eine große Änderung. Eine Änderung, die sehr viel Farbe, Glück und Freude ins Leben der beiden bringt. An so eine Änderung, an so eine Wendezeit denken wir gerne. Das ist etwas Gutes.

Ein anderes Beispiel: Es ist eine riesengroße, fröhliche Änderung, wenn man ein Kind bekommt. Durch ein Kind ändert sich unglaublich viel im Leben. An diese Änderungen denken wir ebenfalls gerne. Ebenfalls etwas Gutes also.

Oder wenn man kleine, alltägliche Momente in seinem Leben erleben darf, über die man sagt: Dafür lohnt es sich zu leben! Solche Momente sind auch Meilensteine und bringen Änderungen mit sich. Ein Spaziergang im Sonnenschein, ein Kaffee mit Freunden, das Lachen des Enkelkinds, eine richtig beantwortete Frage im Religionsunterricht, ein gutes Buch, eine schöne Gemeindeveranstaltung, die Orgel am Sonntag in der Kirche, eine Geburtstagsfeier mit der Familie, eine gelungene Operation. Von solchen Momenten sagen wir, dass sie wirklich gut, wirklich positiv sind.

Aber unglücklicherweise erleben wir oft – wenn nicht immer öfter – negative Wandlungen und Wendezeiten. Die Weltkriege und Vertreibungen, die Teilung Europas durch den Eisernen Vorhang, der Terroranschlag von New York – diese Geschehnisse sind auch Wendepunkte unserer Geschichte und haben unglaublich viel Unglück verursacht. Als in die-

sem Frühjahr – in einem für uns unvorstellbaren Ausmaß – das öffentliche Leben zum Erliegen kam, war dies gewiss auch ein solcher Wendepunkt. Dieses Erleben gesellt sich zu vielen Zeitungsmeldungen und Nachrichtenbildern, die wir Tag für Tag lesen oder sehen. Und sie lassen in uns das Gefühl stärker werden, dass wir nicht in Sicherheit sind, dass wir vielen Dingen ausgesetzt sind, dass wir zerbrechlich und vergänglich sind. Manche macht das sogar krank. Aggression, Depression, Gleichgültigkeit machen sich breit.

Man könnte sagen – und nicht wenige tun das auch: Die Zeiten werden schlimmer.

Übrigens kein Ausspruch neueren Ursprungs. Schon Joachim Ringelnatz (1883–1934) reagierte hierauf, als er dichtete:

*„Die Leute sagen immer:
Die Zeiten werden schlimmer.
Die Zeiten bleiben immer.
Die Leute werden schlimmer.“*

Doch irgendwo ist es ja auch wieder egal, ob es nun die Zeiten oder die Leute sind, die schlimmer werden. Beides wäre – ehrlich gesagt – nicht sonderlich tröstlich.

Doch dagegen stellt sich Jesaja, wenn er aufzeigt, wie es einst sein wird:

„Wohlan, es ist noch eine kleine Weile, so soll der Libanon fruchtbares Land werden, und was jetzt fruchtbares Land ist, soll wie ein Wald werden. Zu der Zeit werden die Tauben hören die Worte des Buches, und die Augen der Blinden werden aus Dunkel und Finsternis sehen; und die Elenden werden wieder Freude haben am HERRN, und die Ärmsten unter den Menschen werden fröhlich sein in dem Heiligen Israels.“

Wer hat heute soviel begründete Hoffnung aufzubieten, dass er die Veränderung der Welt ansagen könnte? Wer könnte das? Da müsste man wirklich ein Prophet sein!

Ja, Prophet müsste man sein. Wie Jesaja.

Zu den Zeiten Jesajas sah es übrigens, was das Unrecht angeht, nicht besser aus als heute. Dass die Armen ärmer und die Reichen reicher wurden, gab es damals schon. Dass sich statt Gerechtigkeit und Frieden Unrecht, Gewalt und Terror immer wieder breit machten, das gab es schon dort. Und dass Menschen, die Macht und Geld haben, immer mehr davon wollen, das gab es schon damals.

Aber lassen wir uns durch negative Erfahrungen jener und dieser Zeit nicht beherrschen. Wir lassen uns durch erschreckende Wendezeiten der menschlichen Geschichte nicht die

Kraft nehmen. Sondern wir schauen nach vorne, weil wir das durch die Worte Jesajas und durch unseren Herrn Jesus Christus wagen dürfen.

Durch Jesus, der das einzigartige Zeugnis der Wirklichkeit Gottes ist. Sein Kommen in die Welt ist die größte Wendezeit der Menschheit. An ihm können wir sehen, dass Menschen, menschliche Verbindungen sich tatsächlich ändern können. Im Evangelium ist davon zu lesen, dass er Blinde und Taube heilt. Er hat alles geändert. In der Apostelgeschichte erfahren wir, wie Saulus durch Jesus Christus ein ganz anderer Mensch wird und sein ganzes Wesen umgewandelt wird.

Die, die blind waren vor Angst, können wieder sehen. Sie sehen ein Licht am Ende des Tunnels.

Die gelähmt waren von der eigenen Schuld und verkrümmt durch die Last ihrer Vergangenheit, die werden aufgerichtet und können wieder gehen – erhobenen Hauptes.

Selbst Tote stehen wieder auf, denn das, was uns Menschen unmöglich ist, kann durch Gottes Sohn wahr werden.

Jesajas Worte und all die Erzählungen aus den Evangelien und der Heiligen Schrift wollen uns stärken. Stärken, dass die Wirklichkeit Gottes größer ist als alle Hoffnungslosigkeit der Welt – und stärker als der Tod.

Und wo Hoffnung geweckt wird, da sind wir schon mitten drin in Gottes Verwandlung.

Diese Hoffnung sagt uns, dass nichts bleiben muss, wie es ist, sondern dass alles so werden kann, wie es sein soll. Das gilt überall: Zu Hause, in der Schule, in der Arbeit. Das gilt für unsere Gemeinde, unsere Stadt, für das ganze Land und die ganze Welt.

Wir haben immer die Chance etwas zu verändern.

Mit Gottes Hilfe.

Eszter Manke-Lackner

Gereimtes zum Schuljahresbeginn

Im deutschen Gottesdienst am 30. August eröffneten Kinder, Jugendliche und junge Erwachsene gemeinsam mit Pfarrer Holger Manke das neue Schul- und Arbeitsjahr. Ein Auszug aus dem dort Vorgetragenen im Lichte von Apostelgeschichte 6, 1–7 sei hier nachzulesen.

Gergely Horváth	Das letzte Schul- und Arbeitsjahr war ein besonderes – das ist klar. Plötzlich nicht mehr in die Schule gehen, die Klassenkameraden nicht mehr sehen.
Anna Gangl	Die Lehrer bekamen wir nicht zu Gesicht, denn online lief nun der Unterricht. Stattdessen hörte man jeden sagen: „Hände waschen! Abstand halten! Masken tragen!“
Ádi Horváth	Die Schulen geschlossen, die Grenzen dicht. Nein, normal ist sowas nicht. Geduld war gefragt, und die Frage besteht, wie man mit sowas am besten umgeht.
Elmira Bali	In dieser Zeit kamen so manche Gedanken: Was ist wirklich wichtig im Leben? Was macht mich glücklich? Wofür kann ich danken? Was macht mich aus? Wonach will ich streben?
Levente Tóth	Wohin führt mein Weg – und wohin führt er nicht? Was ist mir wichtig? Und wer bin eigentlich ich? Und wer ist für mich Gott, der über allem steht – und was bedeutet mir folglich das Gebet?

- Holger Manke Die Apostelgeschichte – wir haben ihre Worte schon vernommen – berichtet von einem Konflikt, der ist vorgekommen in der frühesten Christenheit:
„Wer sind wir? Und was ist nun unsere Pflicht?“ –
Das ist oft eine Frage der Sicht,
und führt nicht selten zum Streit.
Die Antwort lautet: Man muss sich spezialisieren.
Und das soll schließlich dazu führen,
dass jeder das tut, was er besonders gut kann.
Die einen pflegen die Armen, die andern halten die Liturgie.
Man sucht nach seiner Stärke – und tut sie sodann.
Dann glätten sich die Wogen, und es geht irgendwie,
dass jeder aus Unterschiedlichkeiten letztlich gewinnt,
wenn man sich so auf die Gemeinschaft besinnt.
- Barnabás Orbán „Was ist mein Talent und meine Gabe?
Was tut der Gemeinschaft gut?“
Stellen wir uns diese Frage!
Und nicht nur, was der andere für mich tut.
- Hanna Józsa Es bleibe auch in der Gemeinde unser Streben,
stets in guter Gemeinschaft zu leben.
Jeder ist anders, doch jeder ist wichtig.
So seien wir verständnisvoll und auch nachsichtig.
- Kornél Horváth Und es ist auch wichtig, dass man bedenkt:
Diese Gemeinschaft ist von Gott uns geschenkt.
- Réka Körmendy Er liebt uns gleich, sieht als Kinder uns an.
So sind wir Geschwister, sind da füreinander
und gehen, was kommen mag, an:
Gemeinsam und im Miteinander.
- Adam Jakab „Wir aber wollen ganz beim Gebet
und beim Dienst des Wortes bleiben“ –
wie es im Bibeltext heute steht.
Diese Worte wären noch zu deuten.
- Holger Manke Das Gebet – das ist uns doch immer zur Hand.
In jedem Moment, in Freude und Leid.
In Momenten, die schwierig und unbekannt,
und in solchen, in denen man sich freut.
Schau, Gott, das sind meine Gedanken, mein Leben,
mein Schmerz, meine Freude, mein Hoffen, mein Streben,
meine Vergangenheit, meine Geschichte, mein Jetzt und Hier,
mein Sein und Werden – das zeige ich dir.
Ich frage: Wo finde ich Kraft, was gibt mir Vertrauen?
Wie kann ich beruhigt ins Morgen schauen?
Ich frage: Wie find' ich dich, wenn ich verlassen mich fühl' –
wenn gar nichts gelingen mag, so wie ich's will?
Doch frage ich auch: Mein Gott, wie kann es sein,
dass sich so viel Gnade prägt in meinem Herzen ein?
Die Sonne, die Natur, der Vögel Gesang,
die Wunder der Welt seh'n, ein Leben lang,
die Hand, die einst meine Kinderhand führte,

die Liebe, die ich in der Kinderzeit spürte,
 die Menschen, die mich mit Glauben beschenkten,
 die Gedanken, die ich beschenkt bin zu denken,
 das Schöne, das durch mein Auge ins Herze mir fällt,
 liebe Worte und die Musik, die dazu sich gesellt.
 Wer bin ich, sag, Gott, dass du so reich mich bedenkst,
 mit dem Reichtum der Gnade mein Leben beschenkst?
 Ob Lob und Dank oder Traurigkeiten,
 die uns schwere Momente bereiten,
 ob des Glaubens Gewissheit oder Zweifel, der plagt,
 ob uns freut oder belastet, was ein anderer uns sagt,
 was es auch sein mag, es hat einen Ort:
 nämlich, vor dir, im Gebet. Du hörst unser Wort.
 So bleiben wir allzeit fest im Gebet
 und bringen vor Gott, was uns bewegt.

- Bence Lankovics Was uns bewegt, das hat viele Seiten:
 Gerade auch in diesen Zeiten.
 Wie wird es sein, was werden die Wochen bringen?
 Wie kann das Schuljahr gut gelingen?
- Máté Szabó Wie lang steht uns offen der Schule Tor?
 Und wann steht uns Heimunterricht wieder bevor?
 Werden die Aufgaben uns unsere Lehrer sagen?
 Oder wird sie das Internet nach Hause uns tragen?
- Kata Szabó Wie wird er sein, der Konfirmandenunterricht?
 Seh'n wir uns Woche für Woche, oder seh'n wir uns nicht?
 Wird unser Pfarrer zur Predigt auf der Kanzel sein?
 Oder spricht er bald wieder in eine Kamera hinein?
- Adam Krutzler Wie kann man aus dem, was da kommen mag,
 - und in dessen Erleben Tag für Tag -
 das Beste machen und den Humor nicht verlier'n?
 Wie kann man Gottes Nähe spür'n?
- Lili Varga Am besten hält man sich daran, was geschrieben steht
 in der Apostelgeschichte seit ewigen Zeiten:
 „Wir aber wollen ganz beim Gebet
 und beim Dienst des Wortes bleiben“
- Holger Manke Was kommt, keine Ahnung, wer kann das schon sagen?
 Aber Gott - er ist bei uns, er wird uns tragen.
 Abstand von Gott halten, das müssen wir nicht.
 Auch herrscht vor Gott keine Maskenpflicht.
 Bringen wir vor ihn unser Sein, unser Leben,
 wird's zu Gott auch keine geschlossenen Grenzen geben.
 So lasst uns beschwingt ins neue Schuljahr schreiten!
 Gott wird uns dabei begleiten.
 Er schenkt uns Hilfe, Kraft und Vertrauen.
 Mit ihm können wir aufs Morgen bauen.
 Unser Herz höre auf Gott in der Stille -
 als Hilfe diene uns dann sein Wille.
 Das neue Schuljahr stehe in Gottes Namen.
 Er gebe seinen Segen dazu. Amen.

Engedjétek hozzám jönni...

Közösségben

Anya, apa, testvér, mama, papa, unokatestvér, nagynéni, nagybácsi, dédimama, dédipapa. Ők együtt egy közösség, a család tagjai. Talán a te családban is ilyen sokan vagytok! Lehet, hogy nem tudjátok életetek minden percét együtt, egymás közelében tölteni, de a fontos eseményeket biztosan igyekeztek közösen megünnepelni: születésnap, keresztlő, esküvő, házassági évforduló, ballagás. Együtt örültök az örömteli dolgoknak és együtt szomorkodtok, ha rossz történik.

Jó, amikor a család tagjai figyelnek egymásra, fontosak egymásnak, tanulnak egymástól. Életünk folyamán azonban nem csak a családnak jelenti az egyetlen közösséget, ahova tartozunk. Ott van például az óvodás, iskolás közösségünk, vagy a felnőtteknek a munkahelyi közösség.

Tartozhatunk egy olyan közösségbe is, ahova maga *Isten hív meg minket!* **Ha a gyerekek ruháján olvasható betűket a megfelelő helyre írod be, megkapod ennek a közösségnek a nevét!**

Nadrágja hosszú, fekete, fején sapka van	
Hosszú hajú lány, pöttyös szoknyában	
Rövidnadrágos, trikója keresztcsíkos	
Fordos szoknyája, csillagmintás pulóvere van	
Tüsis rövid hajú fiú, kockás hosszú nadrágban	
Copfos lány, kockás rövidszoknyában	
Fiú fehér pulóverben és fehér hosszú nadrágban	
Pöttyös rövidnadrágban van	
Rövid hajú lány, felsőjét virág díszíti	
Rövidnadrágja szívrintás	

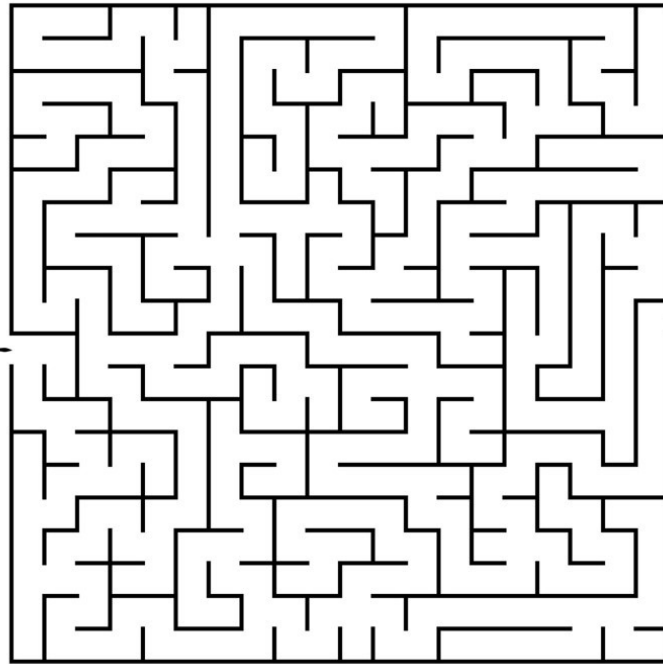
A gyülekezet közösségét hasonlíthatjuk egy családhoz! A nagyon kicsi gyerekek és a legidősebb felnőttek is a tagjai. A gyülekezetben gyakran testvérnek szólítjuk egymást. Pedig nem is lakunk együtt, nem ugyanazok a szüleink, nagyszüleink, nem hasonlítunk egymásra, és mégis testvérek vagyunk! Hogyan lehetséges ez? *Testvérek vagyunk Jézusban.* Jézus Isten Fia, eljött erre a földre, itt élt testben; meghalt a bűneink miatt helyettünk és értünk, hogy bocsánatot kapjunk, és feltámadt a halálból, mert hatalmas, és most is él – ha hiszük ezt, akkor Isten gyermekévé leszünk, Istenre pedig úgy tekinthetünk, mint Atyánkra, Apukánkra!

Megfejtés: _____

A mennyei Atya gyermekei így egymásnak testvérei Jézusban. Így aztán amikor istentiszteleten találkozunk egymással, az olyan, mintha egy családi találkozó lenne. Örülünk egymásnak, örömmel felragasztjuk a matricákat a táblákra a nevünk mellé, lelkesen énekelünk. Meghallgatjuk egymás örömét vagy éppen nehézségét, és imádkozunk egymásért. Alkalomról alkalomra tanítást, igehirdetést halunk. Ez azért fontos, mert a mennyei Atya ezzel táplál minket, mint szülő a gyermekét, hogy erősödjünk, tanuljunk Tőle és Róla, hogy az életünk változzon és ezt mások is vegyék észre rajtunk.

Kísérd el a családot a gyülekezet közösségébe, Isten házába!

Gyülekezetünk közössége hasonlítható egy testhez is. A Bibliában ezt olvassuk: „*Ti pedig Krisztus teste vagytok, és egyenként annak tagjai.*” (1Kor 12,27) Ha például leesel a bicikliről és felhórszolódik a tenyered, akkor ez a sebesülés kihat az egész testedre. Gondolj arra, hogy akkor már nehéz a megszokott dolgaidat (írás, kézmosás, labdázás) elvégezni, pedig csak a tenyered sérült. Így vagyunk mi, a gyülekezet tagjai is egymás gondjaival. Például ha egyikünk szomorú egy beteg családtagja miatt, akkor mi is szomorúságot érzünk. Ez azért van, mert ahogyan a testben a sejtek, a tagok összekapcsolódnak, mi is összekapcsolódunk, kötődünk egymáshoz Jézusban. Lehet, hogy voltál már úgy is, hogy társaid öröme felvidított, vagy láttad szorgalmukat és te is kedvet kaptál egy feladathoz. De az is

előfordulhat, hogy hazasiattól istentisztelet után, vagy el sem jöttél a gyülekezetbe. Ilyenkor olyan, mintha elvágnánk magunkat Jézustól. És ez nagyon is kihat a mindennapjainkra. Az életünkön akkor van áldás, ha Istennel és a gyülekezet családjával közösségben élünk.

A gyülekezet nem emberi alkotás, hanem Isten munkája, és azt a Szentlélek által folyamatosan építi. Ahogyan egy építménynek is szüksége van alapra, a gyülekezetnek is szüksége van arra, hogy szilárdan álljon. Az alap, amelyre a gyülekezet épül az az, amit Jézus tett értünk, mi pedig a kövek vagyunk, amiből építi.

De Jézusról a Biblia beszél úgy is, mint szegletkőről. Ez a kő a boltív záróköve, a legfontosabb

az egész épületben. A legmagasabb helyet foglalja el a boltívben és biztosítja, hogy a többi kő a helyén maradjon. Nélkülözhetetlen: ha eltávolítják, akkor az építmény összeomlik! Jézusnak kiemelkedő helyet kell elfoglalnia a gyülekezetünkben, nélküle elképzelhetetlen a gyülekezet, Ő biztosítja az egységet a sokféle tagból álló közösségünkben, ahol mindenkinek megvan a maga helye, sőt pontosan odaillik.

Sudoku

Minden sorban, minden oszlopban az összes jelnek szerepelnie kell, de ezeken belül minden jel csak egyszer fordulhat elő.

lángnyelv: Az első gyülekezet születése pünkösdi ünnepéhez kapcsolódik, amikor Jézus elküldte a Szentlelket.

menyasszony: A gyülekezetről a Biblia beszél úgy is, mint az Úr menyasszonya, Jézus pedig a vőlegény, aki majd visszajön az Ő menyasszonyáért, a gyülekezetért.

templom: Isten háza, a gyülekezet temploma

test: A gyülekezet a test, melynek feje Jézus, a tagok Neki engedelmeskednek, és ez tetszik az Atyának.

Bepillantás a hittanórai beszélgetésekbe...

(Cséry Ágnes és tanítványai)

„A barátok az általunk választott család.”

Milán, 5. osztály

- Ki Luther Márton felesége? Hogy hívják? - kérdezi a hitoktató

- Lutherné. - feleli mosolyogva Móric.

„Jó, ha van egy állatod, azt megsimogatod.”

Jonatán, 5. osztály

- Miért vagy evangélikus? - kérdezte az osztálytárs.

- Azért, mert Isten kért meg rá. - válaszolja meggyőző, komoly határozottsággal Flórián (6. osztály).

Hittanórán beszélgetünk a lelkiismeretről. Próbáljuk közösen megfogalmazni mit jelent, miként, hogyan nyilvánul meg bennünk:

– Mi a lelkiismeret? Hogy mondanád el saját szavaiddal?

Hogy és mint érzed? – hangzik

el az órai kérdés.

– Ami piszkál egész nap. Itt, bent a mellkasomban érzem. Meleg, pozitív, iránymutató, főbb részem, központ. Ez irányítja a többi részem lelki értelemben. *Bogi, 8. osztály*

„Amikor nyugodtak vagyunk, akkor a szívünk, lelkiismeretünk halkán szól. Amikor zaklatottak vagyunk, „felverték”, akkor hangosan.

Kristóf, 2. osztály

Isten által teremtett csodálatos világunkról beszélgetünk és kifejezzük hálánkat mindezért.

Imádságot mondunk, írunk, önálló szókinccsel. *Zoé (4. osztály)* alig gondolkodva sietősen papírra vetette:

„Istenem, én, dicsérek Téged! Számptalan sokféle élőlényt teremtettél, és a Föld minden teremtménye köszöni, hogy megbocsátod bűneinket. Azt is köszönjük, hogy ápolasz minket. Csodálatos vagy!”

Emma (2. osztály) lelkendezve beszél év eleji iskolai, iskolán kívüli, friss élményeiről. Mire osztálytársa, *Rudi (2. osztály)* kedves, együttérző komolysággal feléje fordulva nyugtázza:

„Örülök, Emma, hogy az iskolában sok mindent fedezel fel – mert arra való az iskola –, de máshol is tudsz tanulni dolgokat.”

„Van, amikor csak olyan végtelen jó érzésem van.”

Blanka, 8. osztály

Intézményeink életéből

TILOS AZ Á... – az írás megmarad

A Fabricius Endre Evangélikus Szeretethon 2020. április közepén TILOS AZ Á... címmel irodalmi pályázatot hirdetett az Otthonban élő idősök körében; a Christophoros előző lapszámában meg is jelent a határidőre beérkezett két pályamű.

Ám Ani néninek már nem volt módja személyesen eljuttatni meséjét, így halála után lánya küldte el nekem.

A következőkben a nemrégiben elhunyt Ani néni – életének utolsó hónapjaiban megírt s hátrahagyott írásának megjelentetésével – emlékezünk.

Kunstár Ágnes Kunstár Ágnes

Ani néni meséje

Nektek szól minden dicséret, akik önfeláldozóan felvettétek a harcot a gyilkos vírus ellen.

Nap mint nap sok szeretettel és türelemmel gondoskodtok testi és lelki egyensúlyunkról.

Köszönünk minden kedves szót és mosolyt ebben a nehéz időben.

Hálás szívvel köszönjük. Az öregeket, betegeket gondozóknak, önfeláldozó munkájukat,

kedvességüket. A szeretet mindent legyőz, még a koronavírust is. Most kezdjük értékelni az elmúlt békés időszakot, ami oly törekeny, elég egy koronavírus, ami romba döntheti a gazdaságot, országokat elszegényesít.

Én is egy bice-bóca idős néni vagyok, 2019. december 16-án kerültem Sopronba, a Szeretethonba.

A következő mesét ápolóknak, orvosoknak, mentősöknek írtam hálából...

Egyszer volt, hol nem volt egy tyúkudvar, itt éltek a kis csibék. Egy reggel élesen harsant fel a kakas: kukurikú! Tyúkanyó leintette a kakasapót: „Csendesebben! Felébrednek a kicsik!”

„Hát én éppen ezt akarom, szeretném elvinni kirándulni őket. A szomszédban arattak és csépeltek, jut a kis begyekbe az elhullott magokból. Készüljetek Tyúkanyó, de a kis Bice-Bóca nem visszük magunkkal.”

„De Mama! Én nagyon szeretnék menni. Senki sem fog cipelni!”

Elindultak szép sorjában. Miután megérkeztek, kakasapó kiadta a parancsot. Egyetek, teljen a begyetek, de keressetek szép kalászokat is. A kis Bice-Bóca olyan fáradt volt, hogy kalászt nem talált. Indultak hazafelé és észrevették a vörös bundás Róka Komát. Megijedtek a kicsirkék, azt kiáltották: „fusson, ki merre lát!”,

de mindegyik tyúkanyó szárnya alá bújt, csak a kis Bice-Bóca állt ki a róka elé.

„Jó napot, Róka Koma!”

„Jó napot, kis Bice-Bóca! Hát mi járatban vagytok erre felé?”

„Ha nagyon tudni akarod, rókavadászaton voltunk, mindenki talált egy szép rókafarkat, viszik haza legyezőnek. Csak nekem nem jutott, de ahogy elnézem, a Te lompos farkad épp megfelelne.”

Megijedt a róka, s úgy elfutott, köszönni is elfelejtett.

„Bice-Bóca! Köszönjük, hogy megszabadítottát a rókától a kis okos fejjeddel, bátorságoddal.”

Hazaértek és álmodtak a sok-sok begyűjtött magokról.

Tanulság, a legkisebb és leggyengébb is győzhet, ha elég okos, használja az eszét.

Reménnyel a szívünkben várjuk, hogy megtalálják az ellenszert a biológusok.

Cs. Iné, a Szeretetotthon néhai lakója

A Hunyadi margójára....

...kicsengettek... szertesét futott mindenki, vége a hétnek... s néhány óra elteltével már körvonalózodott, hogy egy rendhagyó időszak kezdetét is jelenti a „felszabadító csengőszó” március 13-án...

A nyolcadikas osztályoknál ekkor még fel sem merült, hogy az utolsó osztálykirándulás, a ballagás el is maradhat, talán el se hitték/hittük, hogy a világjárvány miatti korlátozások hónapokig eltartanak. Az online világ lehetőségei és buktatói mélyvizet teremtettek a diákoknak, szülőknek, tanároknak egyaránt.

A világháló segítségével otthonról feladatokat megoldani, online órán részt venni, dolgozatokat írni, felelni... kihívás volt mindenkinek. A hetek múlásával egyre inkább az újdonság varázsa felerősítette a hiányt is. A levél nem elég... a telefon, a

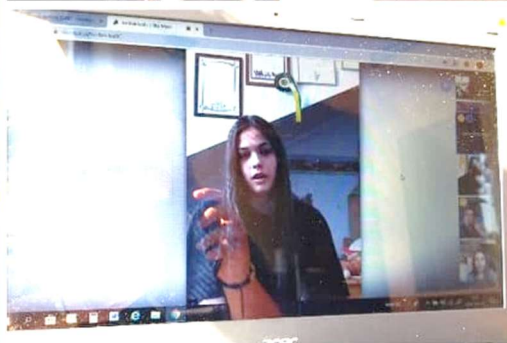
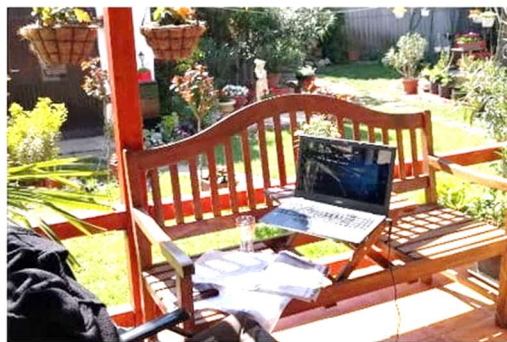
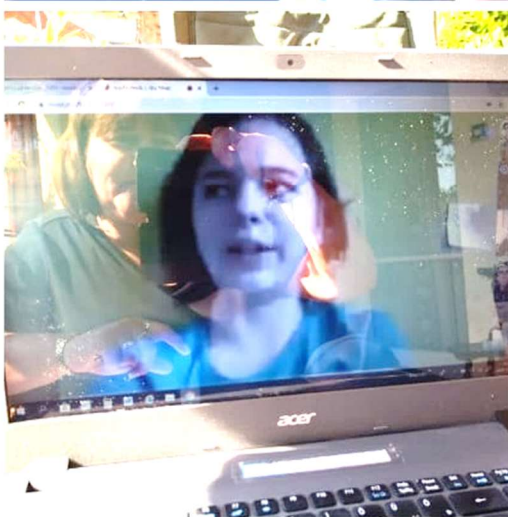

webkamera sem. Csak a TALÁLKOZÁS, mert kell a közelség, az érintés, a mosoly, kellene a szemek. A gyerekek csillogó tekintete, a tanárok huncut, szigorú, olykor dorgáló, de szeretetet sugárzó pillantásai...

Kellene ezek a pillanatok, szükségesek a találkozások.

Az iskola a gyermekzajtól iskola. A lélekben megrajzolt képet a valóságban tudjuk csak kiszínezni... hiányzott a csend... egyre jobban értékeltük itthonról gyerekként, felnőttként a sulis hétköznapokat. A Másikat. Az osztálytársat, a padtársat, a tanárokat, kollégákat, akikkel most csak a fantáziánk szabta lehetőségek kötötték össze...

készültek fotómontázsok, a nyolcadikosok mesét olvastak a kicsiknek, filmet forgattak... s várták a pillanatot, hogy az osztályközösség újra együtt legyen.

A Jóisten segítségével, a kérések meghallgatásra találtak, sor kerülhetett osztályfotózásra, az aulában közösen megélni az online áldó istentiszteletet, megvalósult az osztályonkénti bensőséges ballagás. Lehetőséget kaptak a búcsúzó diákok, hogy egy utolsó sétát tegyenek az iskola területén, az iskola falain belül, ott ahol botladozó kíváncsi kisdiajból csibész, de szerethető Hunyadisokká váltak. Fogalmazta meg egyik DÖKös diákom, „*hogy nem elég csak a Hunyadiba járni, hanem Hunyadisnak lenni kell, mert Hunyadisnak lenni egy életérzés*”.

Keserű – édes érzések keringtek a levegőben, a könnyes tekintetek szóltak a találkozásnak, s a búcsúnak is egyszerre. Június 12-én nem csak a nyolcadikos gyerekek búcsúztak, hanem iskolánk igazgatója is utoljára „csomagolt pogácsákat” tanítványai tarisznyájába. A ballagás záró része Igazgató úrnak is szólt, amit Ő is ugyanúgy elérzékenyülve, könnyes szemekkel élt meg, emlékezve talán az iskola régi és új falai között eltöltött nehéz, de boldog évekre. Visszagondolva az elmúlt fél évre a nyolcadikasaimnak adott útravaló méginkább mindannyiunk szívére helyezhető: „A szeretet türelmes, a szeretet jóságos, a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem is kevély. Nem tapintatlan, nem keresi a maga javát, nem gerjed haragra, a rosszat nem rója fel. Nem örül a gonoszságnak, örömet az igazság győzelmében leli. Mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel. S a szeretet nem szűnik meg soha...” (1Kor 13,4-8)

Móritz Adrienn

Dekameron 2020

Könyvajánló

Szokatlan, hogy egy könyvajánlót maga a szerző – illetve a szerzők egyike – ír meg. De a helyzet, amelyben a kötet született, maga is szokatlan.

Történt ugyanis március 15-én, a karantén kezdetén, hogy e-mailt kaptam *Farkis Tímeától*, a Pécsi Tudományegyetem Olasz Tanszékének tanárától: van-e kedvem csatlakozni egy játékhoz. Tízen összeállnánk, és a járvány idején szépirodalmi szövegekkel szórakoztatnánk egymást – mint Boccaccio Dekameronjában. Én rögtön igent mondtam a felkérésre. Húsz napon keresztül kétnaponta küldtünk egymásnak írásokat, a pár soros verstől a több oldalas sci-fi novelláig bármit, stílus, mondanivaló, méret nem lényeg – szabadok voltunk. (Két téma volt tiltott, a járvány és a politika – de szerencsére amúgy sem jutott volna eszembe ezekről írni.) Minden napnak volt egy-egy központi címe, amit mi magunk adtunk meg. Így született tíz témából tíz-tíz írás, azaz összesen száz szöveg – ami a Dekameron 2020 címet kapta. Először egymásnak küldtük el, majd megszerkesztve online könyvként volt olvasható, végül nyomtatásban is megjelentettük.

A játék érdekessége, hogy a szerzők közül alig ismertem valakit: a kilenc játékosársból kettőt ismertem korábban, aztán eszembe jutott, hogy a harmadik valamikor régen tanított engem az egyetemen – a többiekről semmit nem tudtam. (Egyetlen közös volt bennünk, hogy közvetve-közvetlenül mindannyiunknak köze van a pécsi egyetemhez.) Így küldöztünk egymásnak ismeretlenül a verseket, novellákat, gondolatfoszlányokat – miközben lakásunkba zárva üldögtünk, és vártuk, mi lesz a

folytatás. Az aggodást felülírta a kíváncsiság: mit írnak a többiek, illetve én magam mit tudok írni a következő témáról két nap alatt? És amíg írtunk, nem volt időnk aggodalmaskodni.

Igazi örömszövegek ezek – az alkotás örömeért születtek, nem pályáztunk szépirodalmi babérokra. Az összeállt gyűjtemény lényege sem az, hogy valami nagyot, fontosat mondjon, csak az, hogy megmutassa: mi tízen hogyan vésztük át a karantén első három hetét. Ha valaki kíváncsi erre a játékos szellemi utazásra, a kötet (a sokatmondó 2020 forintos áron) megtalálható a Cédrus Könyvesboltban és nálam. Jó olvasgatást mindenkinek!

Hegedűs Attila

„Mit érlel annak a sorsa”

– akinek a neve 3-4 éves korában az apróhirdetések közé kerül?

Az evangélikus egyház intézményhálózata büszkeségünkre és örömünkre egyre bővül és gazdagodik. Sopronban is van az egyháznak idősothona, nagy létszámú általános iskolája, két népszerű, folyamatosan fejlődő középiskolája és óvodája is.

A Hunyadi gyesen lévő kismamái mégis „elégedetlenek”, mert ha a „dolgozói” Mikulás-ünnepélyre összejönnek, évről évre elhangzik félig vicces formában:

– Milyen kár, hogy a Hunyadinak nincs „még” bölcsődéje! Ha az is lenne az óvoda mellett, előbb visszajöhetnénk dolgozni!

De ballagó osztályainkból is akadt nem egy nyolcadikos, aki így búcsúzott:

– Mi jövőre is a Hunyadiba szeretnénk járni! ... Majd Karcsi bácsi csinál egy gimnáziumot is, és akkor beiratkozunk ide!

Fentiekre a mindannyiunk által jól ismert derűs mosoly volt a válasz:

– Rajtam nem múlik! Beszéljétek meg a püspök úrral!

Tudjuk, hogy az ilyesmi min múlik! Nem elég a hajlandóság és a jó szándék, a megvalósításhoz pénz kell, pénz, pénz, pénz és pénz. Nem kevés!

„Majd, ha egyszer sok pénzem lesz, felülök a repülőre!” – szól a mulató nőta.

Biztos sokan fantáziálnak hasonlóan: „Ha nyernék a lottón...!”

Ha én nyernék a lottón annyit, amennyi elég lenne egy „árvaház” alapításához, gondolkodás nélkül felajánlanám az evangélikus egyháznak, hogy hozzon létre belőle egyet.

Tudom, hogy hivatalos szakmai körök elavultnak tartják a bentlakásos rendszert, és más formák mellett törnek lándzsát, családosthonokat preferálnak, és nevelőszülői hálózatot próbálnak működtetni. Azonban ez a háló még nem elég nagy, nem elég erős és nem elég sűrű: nem jut mindenkinek nevelőszülő.

Ha nem így lenne, nem találkozhattam volna Fannival (2020. január 25.) és Annával (2020. április 16.) a Szuperinfó hasábjain bádogos szakipari munkákról, új építésű, gépkocsi-beállós lakásokról, németnyelvórákról, gipszkartonozásról, térkövezésről, komplett lakásfelújításról, autóbontóról, konyhakész tűzifáról, gépkocsi-eredetiségvizsgálatról, belföldi

fuvarozásról, régi herendi és Zsolnay-porcelánokról, antik tárgyakat vásároló műgyűjtőkről, különböző állásajánlatokról, egyebekről szóló apróhirdetések között!

Több héten keresztül ott volt mindkét kislány szinte bélyeg nagyságú fotója mellett:

„Fanni / Anna vagyok. 3 éves / 4 éves. S O S nevelőszülőket keresek. Kőszegen vagy 60 km-es körzetében élsz? Jelentkezz nevelőszülőnek! + internetes elérhetőség, telefonszám.”

Két elhagyott, apja-anyja által eldobott, családja, rokonai által cserbenhagyott, világnak odadobott, „feleslegessé vált” gyerek!

„Ingyen elvihető” mindkettő..., mint a kutyakölykök, kismacskák vagy a lakásból kiszoruló, de még használható bútorok.

Két riadt tekintetű, csodálkozó szemű, talán kíváncsi (?) vagy reménykedő (?) arcocská, két óvodás korú gyerek, aki sorsára vár...

Óhatatlanul a József Attila-vers jutott eszembe:

„Mondd, mit érlel annak a sorsa...?”

Még ma is igaz?

„Neve, ha van, csak áruvédjegy, mint akár mely mosóporé...”?

Tényleg csak ennyit ér két kis élet? Két kis lélek? „Kinek kellene?” „Hogy kelnek el!”

A hirdetést megjelentetőket biztos a segíteni akarás és a jó szándék vezette a kislányok érdekében.

Engem azóta sem hagy nyugodni a dolog.

Nem áll módomban mást tenni, mint közzé tenni a gondolataimat a lap nyilvánosságát kihasználva: hátha valaki többre képes, és van lehetősége továbbgondolni, és a megfelelő szintre továbbítani a kérdést.

Böjte Csaba tud rá egy nagyon jó választ!

Pécz Ágota

Tervezett programok

Csoportjaink alkalmai

szerdai bibliaóra minden szerdán 18 órakor a nagyteremben Az első őszi alkalom: szeptember 2.

nőslénykör (férfi beszélgetőkör) a hónap 2. hétfőjén, 20 órakor a klubszobában. Tervezett őszi dátumok: szeptember 14., október 12., november 9.

Glaubensgesprächskreis első alkalom: szeptember 11.

énekkar minden szerdán 17 órakor a klubszobában. Várhatóan szeptember 30-án indul.

női imaóra a hónap 1. és 3. csütörtökén 19 órakor a klubszobában. Tervezett dátumok: szeptember 3., 17., október 1., 15.

ifi váltakozva csütörtökön és pénteken 18 órakor az ifiteremben. Első alkalom szeptember 4.

Kindergruppe a hónap 2. és 4. szerdáján a gyülekezeti házban. Első alkalom: szeptember 9.

filmklub a hónap 3. hétfőjén 18 órakor a kisteremben. Tervezett időpontok: szeptember 21., október 19.

gyermek-istentiszteleti teaház a hónap 2. vasárnapján a kisteremben. Tervezett dátumok: szeptember 13., október 11.

fifi havonta egyszer szombaton 9.30-tól az ifiteremben. Várhatóan októberben indul.

Baba-mama-kör a hónap 1. és 3. szerdáján 10 órától az ifi-teremben. Első alkalom: október 7.

Egyéb programok

Szeptember 19-én, szombaton 9 órától 15.30-ig „Szólj Uram, mert hallja a te szolgád” (1Sám 3,9) címmel egyházmegyei ifjúsági és családi napot tartanak Beleden. A programban áhítat, fúvóskoncert, csoportfoglalkozás, evangélizáció, játék és színdarab is szerepel. Várjuk a jelentkezéseket a lelkészi hivatalban szeptember 15-éig!

Szeptember 19-én, szombaton 8-tól 12 óráig játékonysági ruhavásárt tartunk gyülekezeti házunk nagytermében.

Október 31-én, pénteken délelőtt reformációi családi program.

December 4-én, pénteken, 17 órakor „Musikalischer Advent” német nyelvű zenés adventi alkalom a templomban.

Konfirmáció, 2020

A magyar konfirmandusok az idén vizsgaként egy videót készítenek, amit szeptember 20-án, a 10 órakor kezdődő istentisztelethez csatlakozóan vetítünk le a templomban.

A konfirmációi istentiszteleteket szeptember 27-én, vasárnap tartjuk a templomban:

9 órakor német konfirmációi istentisztelet
10.30-kor magyar konfirmációi istentisztelet

Október 10-én, szombaton 9.40 és 12.45 között *Arccal vagy háttal?* címmel országos evangélizációt tartanak Budapesten, a Deák téri evangélikus templomban. A programban szerepel közös éneklés (*Smidéliusz Gábor* és *Végh Szabolcs* vezetésével), köszöntés, ima (*Szemerei János* püspök), igehirdetés (*dr. Bácskai Károly*), tanúságtétel (*Rátóti Zoltán* és *Semes-Bogya Tibor Ferenc*) és igehirdetés (*Szeverényi János*). A részvétel az előzetes jelentkezéshez kötött evmis@lutheran.hu címen. Az alkalmat az interneten is közvetítik.

Október 24-én, szombaton 15 órakor ünnepi istentiszteletet tart a harkai gyülekezet, aminek a keretében hálát adnak az elkészült templomfelújításért, és beiktatják tisztségébe Kadlecsik Zoltán megválasztott lelkészt. Kéri a részvételi szándék jelzését október 20-áig.

A közmédia a következő hónapokban is közvetít evangélikus istentiszteleteket:

A Kossuth Rádió október 25-én, vasárnap (várhatóan délelőtt 10:04-kor) a csővári templomból, igét hirdet Czöndör István lelkész.

A Duna TV október 31-én, reformáció ünnepén (várhatóan délelőtt 11 órakor) a nemescsői templomból, igét hirdet Kalincsák Balázs lelkész.

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2020. szeptember – október

szeptember 13. (Szentháromság ünnepe utáni 14. vasárnap)

- 8.00 magyar: Pelikán András
- 9.00 német: Holger Manke
- 9.00 gyermek-istentisztelet (tanévnnyitó):
Pelikán András
- 10.00 magyar (személyes áldással):
Pelikán András
- 15.00 Balf: Pelikán András
- 16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

szeptember 17.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

szeptember 20. (Szentháromság ünnepe utáni 15. vasárnap)

- 8.00 magyar: Tóth Károly
- 9.00 német: Holger Manke
- 9.00 gyermek-istentisztelet: Tóth Károly
- 10.00 magyar (úrvacsorás, konfirmandusok
vizsgavideójának vetítésével):
Tóth Károly
- 15.00 Balf (úrvacsorás): Tóth Károly

szeptember 23.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

szeptember 27. (Szentháromság ünnepe utáni 16. vasárnap)

- 8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel):
Pelikán András
- 9.00 német (konfirmáció, áldozati gyűjtéssel):
Holger Manke
- 10.30 magyar (konfirmáció, áldozati gyűjtéssel):
Tóth Károly
- 15.00 Balf: Pelikán András
- 16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

szeptember 29.

- 18.00 teremtsünnep a nagyteremben:
Tóth Károly

október 1.

- 17.00 Wochenpredigt (úrvacsorás):
Holger Manke

október 4. (Szentháromság ünnepe utáni 17. vasárnap, aratási hálaadás)

- 8.00 magyar: Pelikán András
- 9.00 német: Holger Manke
- 9.00 gyermek-istentisztelet: Pelikán András
- 10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás):
Pelikán András
- 15.00 Balf: Pelikán András
- 16.00 kórházkápolna: Pelikán András

október 8.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

október 11. (Szentháromság ünnepe utáni 18. vasárnap)

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Mesterházy Balázs
- 9.00 német: Gertraud Winter
- 9.00 gyermek-istentisztelet (kirándulással):
Ori Katalin
- 10.00 magyar (személyes áldással):
Mesterházy Balázs
- 15.00 Balf: Mesterházy Balázs
- 16.00 Fertőszentmiklós: Mesterházy Balázs

október 15.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

október 18. (Szentháromság ünnepe utáni 19. vasárnap)

- 8.00 magyar: Tóth Károly
- 9.00 német: Holger Manke
- 9.00 gyermek-istentisztelet: Tóth Károly
- 10.00 magyar (úrvacsorás): Tóth Károly
- 15.00 Balf (úrvacsorás): Tóth Károly

október 22.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

október 25. (Szentháromság ünnepe utáni 20. vasárnap, bibliavasárnap)

- 8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
- 9.00 német (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
Holger Manke
- 9.00 gyermek-istentisztelet: Pelikán András
- 10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Tóth Károly
- 15.00 Balf: Tóth Károly
- 16.00 Fertőszentmiklós: Tóth Károly

október 29.

- 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

október 31.

- 16.00 kétnyelvű (ifjúsági): Holger Manke
- 18.00 magyar (reformátusokkal közös):
Dr. Vladár Gábor

november 1. (Szentháromság ünnepe utáni 21. vasárnap)

- 8.00 magyar: Pelikán András
- 9.00 német: Holger Manke
- 9.00 gyermek-istentisztelet: Tóth Károly
- 10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás): Dr. Simon
Attila
- 15.00 Balf: Pelikán András
- 16.00 kórházkápolna: Pelikán András

A 10 órakor kezdődő istentiszteletekhez csatlakozóan úrvacsora van.

A koronavírus-járvány miatt a fenti rend változhat!

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja

9400 Sopron, Színház utca 27.

e-mail: sopron@lutheran.hu

web: <https://sopron.lutheran.hu>

tel: 99/523-002; fax: 99/523-003

számlaszám: 11737083-20006895

Nyomtatva 400 példányban.

Várható következő megjelenés:

2020. reformáció

Felelős kiadó: Pelikán András